

Pravilnik o...
Ulica 3. — telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — tel. 3392, 3492
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — telefon št. 4456
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
1. — telefon št. 180
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180
Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Francija in Italija

Pred dnevi smo na tem mestu opisali od-
nosaje med Nemčijo in Italijo v luči nedelj-
skega Mussolinijevega govora v Milanu.
Enako zanimivi in važni so odnosaji med
Italijo in Francijo. Italijanski tisti so ozna-
čili Mussolinijeve besede za hladne napram
Franciji, rezervirane napram Angliji in
tople napram Nemčiji. Mussolinijeve »hla-
dne« izjave glede odnosov s Francijo pa
so v Parizu naletele na precej vroč od-
mev, ki naj bi Rimu označeval, da je Fran-
cija tudi v najbolj kritičnih trenutkih ita-
lijskega-ahesinskega spora storila vse, da
bi si ohranila simpatije italijanske sode-
le. Francija je, pravijo v Parizu, storila v tem
pogledu se več, kakor bi bila njena obzve-
za na osnovi znanega rimskega sporazuma,
sklenjenega dne 7. januarja 1935 med tedn-
njim francoskim zunanjim ministrom Laval-
om in Mussolinijem.

Na ta sporazum je takoj v začetku svoj-
jih izjav o italijansko-francoskem razmer-
ju v zadnjih dveh letih Mussolini sam zna-
čilno namignil, ko ga je označil za začel-
tek nove dobe v francosko-italijanskih od-
nosih: »Po 17 letih polemik, razprav, ne-
seglasij in raznih neresenih vprašanj so se
januarja leta 1935 sklenile pogodbe s Fran-
cijo, ki bi morale in bi morale pomeniti no-
vo dobo prišernega prijateljstva med obe-
ma narodoma...« Toda — in tu se začneja
Mussolinijeve »hladne« ton napram Franciji
— prišlo so sankcije: »Nameravano prijat-
eljstvo je doživelo svojo prvo ohladitev.
Doživeli smo zimsko pravljico. Po končani
zimski pa je prišla pomlad in s pomladjo na-
še triumfalne zmage. Sankcije pa so se še
kar naprej izvajale iz neverjetno vztrajnost-
... Francija kaže s svojimi prsti na bi-
ževske registre in pravi, da cesarstvo živ-
nega Judinega leva še živi. Dokler Francija
ne bo izpremenila tega svojega rezervirane-
ga stališča napram nam, tudi mi ne bo-
mo mogli ravnati drugače.«

Hladni ton Mussolinijevega milanskega
govora je zbudil v Parizu nadvse znano
reakcijo, ki pomeni več, kakor samo odgo-
vor na Mussolinijeve obtožbe na francoski
račun. Že v svojem uvodniku z dne 3. t. m.
je poluradni »Temps« s precej zagrejenim
občutkom ugotovil, da »Italija že samo radi
čisto formalnega vprašanja priznanja abe-
sinske aneksije čudno pozablja na vse uslu-
ge, ki jih je francoska diplomacija storila
sosednemu in prijateljskemu narodu« v te-
ku razpeta italijansko-ahesinske afere.
Pariski oficijozni list je že tedaj s posebnim
poudarkom ugotovil, da se mora Italija sa-
mo Franciji zahvaliti, da se sankcije proti
njej niso dosledno in do vseh skrajnosti
izvajale, da se je italijansko-ahesinski
spor lokaliziral, da ni prišlo do vojaške bo-
lade Italije, da je bil ženevski pritisk na
Italijo neuspešen in da je zaradi tega pro-
padel tudi ves tako zvani sistem kolektivne
varnosti. Francija si je prav zaradi tega
odtužila Anglijo, ki je v zameno ni pod-
pirala v lokarnski zadevi in se je zato zle-
do, da je sistem kolektivnega pritiska tudi
tam odpovedal itd.

Ze te kratke ugotovitve glavnega orga-
na francoskega zunanjega ministristva pre-
stavljajo pravi konfiteor, ki bo v diplomati-
ski analizi evropskega dogajanja v zadnjih
dveh let nedvoumno služil za osnovo pravi-
lnejšega in pravičnejšega presojanja o
razpeta italijansko-ahesinske zadeve in o
krivdli ali nekrivdli Društva narodov. Se
večjo pozornost pa je prav v tej zvezi zbu-
dil v mednarodni javnosti članek, ki ga je
v sredo objavil v istem listu njegov znan
diplomatski sodnik Jacques Bardoux, čli-
ga: zveze s francoskim zunanjim ministri-
stvom so splošno znane. Mi smo v listu na
ta članek že opozorili. Ker se pa Bardouxova
izjava — preko ožjega okvira italijansko-
ahesinskega-ahesinskega — dotika tudi
nekaterih načelnih evropskih vprašanj,
jih hočemo na tem mestu še posebej pred-
ložiti zaradi boljšega razumevanja ne-
katerih najnovejših dogodkov.

Bardoux pravi v uvodu svojega zanimi-
vega članka, da mu je dalo pobudo za raz-
pravo o francosko-italijanskem razmerju
v zadnjih letih predvsem pismo nekakega ita-
lijskega inženjerja Enrica Richettija, ki
očita Franciji in Angliji, posebej pa Fran-
ciji, da sta odgovorni za ves sedanjí ev-
ropski nered. »Ker sta odkrili italijansko
zmagu s tem, da nista priznali veljave lon-
donskemu paktu in da sta na ta način po-
rušili angleško-francosko-italijansko zve-
zo, ki je v svetovni vojni zmagala«. Richet-
ti podrobno navaja škode, ki so bile zaradi
tega storjene Italiji in prihaja nato do zak-
ljučka, da je odslej vse odvisno samo od
Francozov, ki lahko popravijo svoje napake
in si tako trajno zagotovijo italijansko
prijateljstvo, češ da danes »noben resen in-
terese ne razdvaja več Italije in Francije,
ki bi nasprotno morali celo sodelovati v
obrambi latinske in sredozemske civilizaci-
je«.

Bardoux označuje Richettijevo trditvi o
»miru brez koristi« in o »nevesti Franciji«
za bajki. Bajko o »nevesti Franciji« pa
še posebno ostro izpodbija s podrobno ana-
lizo ozadja Lavalovega sporazuma s Mus-
solinijem in poudarja v tej zvezi med dru-
gim: »Če so se oddolžile v Ženevi nepre-
stano odlagale, če so bile sankcije omeje-
ne, če je bil konflikt lokaliziran, kdo more za-
nikati, da se mora Rim za vse to zahvaliti
Parizu?« Bardoux nato na kratko označuje
vsebinsko tajnih pisem, ki sta si jih ob rim-
skem sporazumu izmenjala Laval in Mus-

MADRID PRED PADCEM

Armada generala Franca je prodrla že v predmestja — Pričakujejo se srditi poulični boji v mestu

Madrid, 6. novembra. b. Topništvo
general Franca je včeraj in danes nepre-
stano obstreljevalo glavno mesto z južne
strani. Prizadete so bile zlasti nekatere
vojašnice, ki so se vnele in pogorele. Vlada
je že včeraj pozvala vse moške prebivalce
mesta, naj se takoj lotijo postavljanja ba-
rikad v predmestjih. Vojni minister trdijo
žel namreč čimprej izzvati poulične boje,
ker se zanaša na veliko številčno premoč
vlastnih čet, ki imajo skupno najmanj 200
tisoč milicnikov, dočim štejejo Francove
čete pred Madridom le okoli 40 tisoč mož.
V primeru direktnih pouličnih spopadov bi
se potemtakem milicniki z lahkoto branili,
prav tako pa bi z največjo lahkoto branili
tudi posamezna javna poslopja. Edina ne-
varnost, ki bi milicnikom pretljala tudi v
tem primeru, je verjetnost nadaljnjega le-
talskega obstreljevanja, saj so že doseda-
nja neprestana bombardiranja iz Franco-
vih letal, ki se skoro vsako uro pojavljajo
nad mestom, povzročila veliko škodo in so
zelo slabo vplivala tudi na moralno madrid-
skega prebivalstva, ki se ga zaradi teh po-
navljajočih se letalskih napadov poljsčata
strah in panika.

Granate padajo že v središče mesta

Baterije nacionalistov se nahajajo še 6
do 10 km od središča mesta ter morejo
streljati z največjo točnostjo na posamez-
ne objekte. Danes je bil ogenj njihovih to-
pov osredotočen na poslopje notranjega
ministrstva, v katerem se nahaja štab
obrambe Madrida. Poslopje je bilo večkrat
zadeto ter so opazili, da beže iz njega
ljudje na vse strani.

Plenjenje hiš in streljanje talcev

Begunci, ki so prispejali na stran naciona-
listov, trdijo, da se je v mestu pričelo
splošno plenjenje trgovin in stanovanj.
Plenijo predvsem anarhisti in milicniki.
Mnogo beguncev je prošlo nacionaliste, naj
pospešijo prodiranje proti Madridu, kjer se
je začelo tudi streljanje talcev v množicah.
Če se nacionalistom ne bo posrečilo vkraka-
ti v najkrajšem času v mesto, ni izklju-
čeno, da bo vseh 10.000 talcev usmrčenih
na najstrašnejši način.

Predmestja v ognju

V Alcorconu, ki so ga nacionalisti za-
sedli že včeraj, so Francove čete naletele
na velik požar sredi mesta, ki je brzokne
nastal zaradi nepretrganega obstreljevanja
pred osvojitvijo ali pa zaradi eksplozije
večje zaloge streljiva.

Zajet vladni oklopni vlak

Pri El Escorialu imajo Francove čete
zajet vladni oklopni vlak v predoru, čegar
vhod in izhod so močno zastražile. Posadka
oklopnega vlaka se na vse načine trudi, da
bi pri eni ali drugi votlini presekala so-
vražne čete, ki ji zapirajo pot iz predora,
doslej pa je bil vsaj njen trud zaman. Fa-
siisti se sedaj pripravljajo na plinski napad,
ker računajo, da bodo na ta način najlažje
prisilili vladno posadko do popolne kapi-
tulacije.

V bližini Madrida se je včeraj Francovim
letalom posrečilo sestreliti eno vladno le-
talo, več pa jih je zgorelo. Vladne proti-
letalske sile so včeraj sestrelile dve Fran-
covi letali.

Letališče Getafe kup razvalin

Včeraj so madridske čete živočno obstre-
ljevale Alcorcon, do napada pa ni prišlo.
Postojanke nacionalističnih čet pri Caran-
bacala so neizpremenjene. En kilometer
pred letališčem Getafe so opazili oklopni
vlak in pojavili so se tudi tanki, ki pa ni-
so prišli v bližino nacionalističnih postoj-
ank. Tri letala madridskih čet so bombar-
dirala Getafe, vendar ni bilo žrtev.

Včeraj ob 18. so nacionalistične čete za-
vzele Corso de los Angeles. Pred napadom
so postojanke madridskih čet obstreljevale
s srditim topniškim ognjem. Järke so za-
vzele z bajoneti in bombami. Osmo falan-
ga je pregnala sovražnika 600 m pred Ge-
tafo, 11 km od Madrida. Madridsko pred-
mestje loči od nacionalistov le še ozek pas
zemlje.

Na severnem bojišču so včeraj čete ge-
nerala Mole zavzele Naval Aguello in
Fresnedillesi. Tako je Escorial popolnoma
obkoljen.

Letališče v Getafu je le še kup razvalin,
ker ga je nacionalistično letalstvo srdito
obstreljevalo. Na mnogih krajih se vidijo
solini in ki do danes na izrečno Mussolini-
jevo zahtevo še niso bila objavljena, iz ka-
terih pa je jasno razvidno, da je Laval
pustil Italiji proste roke samo glede tako
zvanega »gospodarskega prodiranja v Abe-
sinijo« dočim je Italija ob popolni pasiv-
nosti Francije izvedla svojo abesinsko ak-
cijo v dejansko mnogo širšem obsegu. Fran-
cija je zaradi svoje resne volje po ureditvi
odnosov z Italijo tudi to dopustila in ta-
ko sama, vsaj moralno, pripomogla celo do
aneksije abesinskega cesarstva. To so dej-
stva, vzklika Bardoux, s katerimi bi morali
v Italiji računati, kadar govorijo o italijan-
sko-francoskih odnosih.

Tako je Bardoux z objavo teh tajnih
»ahesinskih« dokumentov mnogo doprinesel
pravičnemu presojanju nedavnega abesin-

sklega konflikta. Zato je razumljivo, če so
njegova izvajanja zbudila splošno pozor-
nost. Ta pozornost pa je še toliko bolj
upravičena, ker se Bardouxova namigava-
nja tako zelo krijejo z najnovejšimi ugo-
ovitvami italijanskega maršala de Bona, ki
v svojih spominih na italijansko-ahesin-
sko vojno sam zatrjuje, da tudi v italijan-
skih vojaških krogih niso pričakovali tako
naglega vojaškega nastopa proti Abesincem
in da je do njega prišlo le na nepričakovano
Mussolinijevo pobudo.

Vojno poročilo iz fašističnega tabora

Rabat, 6. novembra. AA. Sevillski radi-
jo je objavil naslednji komunikacijski
Na fronti 17. nacionalistične divizije se
je napad uspešno nadaljeval. Madridske
čete se utrpelo znatne izgube. V Asturiji
se nadaljuje čiščenje okoli Ovieda in so v
teku dela za obnovo prometa. Na fronti
pri Somorieri se vrše srditi boji. Doslej
je padlo 150 vojakov madridske vlade.

Na madridskem bojišču se je razvilo
na nacionalistični strani veliko letalsko
delovanje. Devet nacionalističnih letal je v
boju s 14 letali madridske vlade sestrelilo
7 sovražnih lovskih letal in eno bombno
letalo. Potrjuje se, da ni nobena bomba
padla na civilno prebivalstvo Madrida. Po-
ročila tujih listov so torej netočna.

V Salamanci grade nacionalisti močno
radijsko postajo, da proglase vsemu svetu
vkorajanje nacionalistov v Madrid.

V okolici Huelve so policijske čete in
vojaki španske falange začeli čistiti po-
krajino in ubili štiri begunce, ki so pripa-
dali četam madridske vlade.

Na madridski fronti generala Varele
utrjujejo nacionalistične čete postojanke
na črti Alcorcon—Getafe—Leganesa glede
na bližajoče se akcije. Čete madridske
vlade so izvršile včeraj protinapad na
Getafe, vendar smo ga odbili. Nacionalisti
so davi zasedli več hiš na letališču Quatros
Vientos.

Letalski napad na Francove tanke

Madrid, 6. novembra. AA. Madridska le-
tala so bombardirala transport 8 tankov,
ki so jih vozili na tovrstnih avtomobilih
med Motolo in Naval Carnerom. Trans-
port je bil zelo poškodovan. Opaziti je bilo
jasno, da je mnogo tovrstnih avtomobilov
zgorelo.

Poslednja mobilizacija delavstva

Pariz, 6. novembra. w. Kakor poroča
»Intransigeant« iz Madrida, so delavske
organizacije izdale zadnji poziv delavcem,
naj se vsi brez izjeme takoj javijo za
obrambo Madrida. Kdor se ne bo odzval,
se bo smatral za sovražnika države. Na ta
poziv se je zglasilo več ti oč delavcev in
je odšlo več oddelkov milice in mnogo
vojnege materiala na tovrstnih avtomobi-
lih na prve postojanke južno od Madrida.

Zadnje priprave za generalni naskok

Madrid, 6. novembra. o. V glavnem stu-
nu nacionalistične vojske so že dovršene
vse priprave za zadnji naskok. Po grčkih
okrog mesta trajajo boji neprestano že 48
ur. Iz Madrida so odposlali vso decu po
železnici v Valencijo. Vse kaže, da se bo-
do anarhisti in komunisti branili do zad-
njega moža. Povsod po mestu grade z na-
glo barikade in järke. Pričakujejo je
strašnih pouličnih borb.

Bombardiranje Alicanta

Madrid, 6. novembra. AA. Poročajo iz
Alicanta, da sta dve sovražni letali zgodaj
zjutraj bombardirala pristanišče. Metali
sta velike zračne torpede. Več bomb je
padlo blizu argentinske križarke, ki ju je
pregnala s protiletalskimi topovi. Poško-
dovan je bil parni »Cianco«. Opaženo je
bilo, da italijanski in nemški parniki
niso ugasnili luči, ko je bil dan znak za
nevarno t.

Ogromne žrtve državljanske vojne

Pariz, 6. novembra. o. Španska držav-
ljanska vojna traje že 17 tednov in je za-
bivala doslej nad 200.000 človeških žr-
tev, dočim je državi in poedincem povzro-
čilo 20 milijard pezet škode.

Izmed žrtev je le četrtina padla v bojih,
ostalih 150.000 ljudi je bilo justiciiranih
brez obsojbe ali po obsojbi po vojaškom

sodišču bodisi na eni ali na drugi strani.
Izmed teh je bilo samo v Madridu okrog
35.000 žrtev. Od 13. julija, ko se je držav-
ljanska vojna pričela, počiva vse delo, raz-
zen v orožarnih izguba na letini bo-
ogromna, ker je polovica plodnih zem-
ljišč ostala neobdelana. Trgovske ladje, 900
po številu s skupno tonažo 1.200.000 ton,
počivajo zasidrane v posameznih lukah.
Produkcija je padla za pol milijona ton
na mesec in znaša sedaj le še nekaj ti-
soč ton.

Ruski tanki

v obrambi Madrida

Tenerifa, 6. novembra. AA. Tukajšnji
radio poroča, da so tanki, ki so včeraj
brani Madrid, težki po 18 ton in oboro-
ženi s topovi kalibra 40 mm. Strojnice

Hitler — Faulhaber

Sestanek dveh antipodov — Ugoden znak za izboljšanje odnosov med katoliško cerkvijo in državo v Nemčiji

Berlin, 6. novembra. b. O sestanku mor-
navskega nadškofa in kardinala Faulha-
berja z nemškim kancelarjem Hitlerjem v
Berchtesgaden se iz katoliških krogov
doznava, da je prišlo do tega razgovora med
»obema antipodoma«, kakor pravijo v Ber-
linu, v glavnem na pobudo monakoveškega
glavarja Eppa, ki se je tudi sam udeležil
razgovorov. V katoliških krogih poltérta-
vajo pomen tega sestanka predvsem zaradi te-
ga, ker je znano, da je kardinal Faulhaber
eden izmed najbolj strastnih zagovornikov
pravice katoliške cerkve v Nemčiji. Za to
smatrajo njegov obisk pri Hitlerju za ugo-
den znak za izboljšanje napetih odnosov
med katoliško cerkvijo in državo v Nem-
čiji.

Država bo popustila v protikatoliškem zadržanju

Ker je verjetno, da je Faulhaber tudi
napram Hitlerju nastopil odkrito, se zdi,
da bo država v svojem protikatoliškem
zadržanju nekoliko popustila, ker si je po
anunju katoliških krogov le ne tej podlagi
mogoče predstavljati sporazum obeh anti-
podov. Ni izključeno, da bo prvemu razgovo-
ru v kratkem sledil še drugi razgovor, ki
se ga pa bodo udeležili tudi ostali člani po-
sebnega škofijskega odbora, ki je bil na
škofskem zborovanju v Fuldi izvoljen z
namenom, da vodi pozajanja za sporazum
z državo in katerega člani so še: Schulte iz
Kölna, Bertram iz Vratislave, Galen iz Mün-
stra ter Preysing iz Berlina.

Habsburško strašilo

Vodja avstrijskih legitimistov Wiesner v avdienci pri Mussoliniju

Rim, 6. novembra. b. Včeraj je odpoto-
val iz Rima vodja avstrijskih legitimistov
Wiesner, ki se je incognito več dni mudil v
italijanski prestolnici. Stanoval je zasebno
pri neki italijanski plemenitaški družini,
katere zveze z bivšo avstrijsko cesarico Zi-
to so prav dobro znane. Wiesnerja je spre-
jel v daljši avdienci tudi sam Mussolini,
kateremu je vodja avstrijskih legitimistov
v vseh podrobnostih razložil načrte avstrij-
skih legitimističnih krogov glede restavrac-
cije habsburške dinastije na avstrijskem
prestolu.

V tukajšnjih avstrijskih krogih sicer iz-
javljajo, da je bilo Wiesnerjevo bivanje v
Rimu izrazito zasebnega značaja, vendar
je njegov skrivnostni obisk zbudil v rim-
skih diplomatskih krogih veliko pozornost
in ga tudi danes povsod živahno komentir-
ajo. Pri tem opozarjajo zlasti na značilno
okolnost, da je Wiesner pred svojim priho-
dom v Rim bival dalje časa v Budimpešti,
kjer se je z merodajnimi madžarskimi kro-
gi posvetoval glede morebitne restavracije
habsburške monarhije.

V rimskih diplomatskih krogih spravljajo
sedaj v zvezo s temi Wiesnerjevimi obiski
tudi napovedani obisk madžarskega držav-
nega upravitelja Hortyja v Rimu ter vr-
nitev njegovega obiska s potovanjem ita-
lijskega kralja Viktorja Emanuela III.
ali italijanskega prestolonaslednika Um-
berta v Budimpešto. V zvezi s tem so se
spet razširile govorice o znanih poročnih
načrtih italijanske vladarske hiše.

Stockinger predsednik avstrijskih železnic

Dunaj, 6. novembra. AA. Bivši trgovin-
ski minister Stockinger je imenovan za
predsednika upravnega odbora avstrijskih
železnih.

Tibor Eckhardt o podunavskih problemih

Budimpešta, 6. novembra. b. V preda-
vanju, ki ga je imel v Gobenovi zvezi je
vodja madžarskih malih po estnikov po-
slanec Tibor Eckhardt opozoril na nevar-
nosti, ki jih za ženevsko ustanovo pred-
stavlja talno rusko prodiranje »območje
evropske politike, radi katerega je DN iz-

imajo optične priprave. Veak tank ima
tudi radiopostajo. Na njih je bila vidna
znanka sovjetske izdelave.

Poroča se dalje, da je kolona polkovnika
Jague popolnoma zavzela Carabanchel, ki
je 1 km oddaljen od letališča Quatros
Vientos. V odseku pri Capineriji so komu-
nistični zapustili svoje postojanke brez
borbe.

23 ruskih parnikov na poti v Španijo

Pariz, 6. novembra. o. Kakor poroča
»Matine« je plulo zadnje dni skozi Darda-
nele 23 ruskih parnikov z orožjem, letali,
topovi in življenjskimi potrebščinami, na-
menjenimi za madridsko vlado

Pomen preosnove Caballerove vlade

Pariz, 6. novembra. o. »Temps« nagla-
ša, da je preosnova madridske vlade zad-
nji poizkus za preprečenje ali vsaj odgo-
ditev mednarodnega priznanja vlade gene-
rala Franca.

Pariz, 6. novembra. o. »Temps« nagla-
ša, da je preosnova madridske vlade zad-
nji poizkus za preprečenje ali vsaj odgo-
ditev mednarodnega priznanja vlade gene-
rala Franca.

Hitler — Faulhaber

Sestanek dveh antipodov — Ugoden znak za izboljšanje odnosov med katoliško cerkvijo in državo v Nemčiji

Berlin, 6. novembra. b. O sestanku mor-
navskega nadškofa in kardinala Faulha-
berja z nemškim kancelarjem Hitlerjem v
Berchtesgaden se iz katoliških krogov
doznava, da je prišlo do tega razgovora med
»obema antipodoma«, kakor pravijo v Ber-
linu, v glavnem na pobudo monakoveškega
glavarja Eppa, ki se je tudi sam udeležil
razgovorov. V katoliških krogih poltérta-
vajo pomen tega sestanka predvsem zaradi te-
ga, ker je znano, da je kardinal Faulhaber
eden izmed najbolj strastnih zagovornikov
pravice katoliške cerkve v Nemčiji. Za to
smatrajo njegov obisk pri Hitlerju za ugo-
den znak za izboljšanje napetih odnosov
med katoliško cerkvijo in državo v Nem-
čiji.

Odkod preokret

Državniki, ki jim je zaupano vodstvo nem-
ske zunanje politike, so bili iz Rima ponov-
no opozorjeni, da bi nadaljevanje konflikta
utegnilo predstavljati veliko oviro v ita-
lijsko-nemškem sporazumu. Sporazum z
nemškim katoliškimom se rajhsovkim držav-
nikom v zadnjem času vsiljuje tudi z avstrij-
skega in španskega vidika. Odločno pa so
na Hitlerja vplivali tudi notranjepolitični
momenti, med katerimi je treba na prvem
mestu poudariti zlasti težke naloge, ki ka-
kaj Nemčijo pri izvedbi gospodarske štrik-
te, katero bi konflikt s cerkvijo zelo ovir-
al. Zato v nemških katoliških krogih z ve-
likim upanjem pričakujejo, da bo na osnovi
protikomunističnega stališča nemških kato-
likov Hitler priznal v konkordatu določene
pravice katoliške cerkve.

Habsburško strašilo

Vodja avstrijskih legitimistov Wiesner v avdienci pri Mussoliniju

Rim, 6. novembra. b. Včeraj je odpoto-
val iz Rima vodja avstrijskih legitimistov
Wiesner, ki se je incognito več dni mudil v
italijanski prestolnici. Stanoval je zasebno
pri neki italijanski plemenitaški družini,
katere zveze z bivšo avstrijsko cesarico Zi-
to so prav dobro znane. Wiesnerja je spre-
jel v daljši avdienci tudi sam Mussolini,
kateremu je vodja avstrijskih legitimistov
v vseh podrobnostih razložil načrte avstrij-
skih legitimističnih krogov glede restavrac-
cije habsburške dinastije na avstrijskem
prestolu.

V tukajšnjih avstrijskih krogih sicer iz-
javljajo, da je bilo Wiesnerjevo bivanje v
Rimu izrazito zasebnega značaja, vendar
je njegov skrivnostni obisk zbudil v rim-
skih diplomatskih krogih veliko pozornost
in ga tudi danes povsod živahno komentir-
ajo. Pri tem opozarjajo zlasti na značilno
okolnost, da je Wiesner pred svojim priho-
dom v Rim bival dalje časa v Budimpešti,
kjer se je z merodajnimi madžarskimi kro-
gi posvetoval glede morebitne restavracije
habsburške monarhije.

V rimskih diplomatskih krogih spravljajo
sedaj v zvezo s temi Wiesnerjevimi obiski
tudi napovedani obisk madžarskega držav-
nega upravitelja Hortyja v Rimu ter vr-
nitev njegovega obiska s potovanjem ita-
lijskega kralja Viktorja Emanuela III.
ali italijanskega prestolonaslednika Um-
berta v Budimpešto. V zvezi s tem so se
spet razširile govorice o znanih poročnih
načrtih italijanske vladarske hiše.

Stockinger predsednik avstrijskih železnic

Dunaj, 6. novembra. AA. Bivši trgovin-
ski minister Stockinger je imenovan za
predsednika upravnega odbora avstrijskih
železnih.

Tibor Eckhardt o podunavskih problemih

Budimpešta, 6. novembra. b. V preda-
vanju, ki ga je imel v Gobenovi zvezi je
vodja madžarskih malih po estnikov po-
slanec Tibor Eckhardt opozoril na nevar-
nosti, ki jih za ženevsko ustanovo pred-
stavlja talno rusko prodiranje »območje
evropske politike, radi katerega je DN iz-

Nemško notranje posojilo

Berlin, 6. novembra. b. Tu pričakujejo,
da bo morda še danes ali najkasneje jutri
razpisano novo notranje posojilo v znesku
pol milijarde mark, od katerih naj bi jih
banke položile 400.000, zavarovalnice pa
100.000.

Anglija ostane zvesta Društvu narodov

Zaključitev zunanje politične debate v angleški spodnji zbornici

London, 6. novembra. AA. V spodnji zbornici je v imenu vlade zaključil debato o zunanji politiki Neville Chamberlain, ki je ugotovil, da spodnja zbornica odobrava politiko, kakor jo je obrazložil Eden. Podčrtal je posebno odstavke včerajšnjega Edenovga govora, ki se tičejo Društva narodov. Treba je izbirati med ženevo ali metodo zvez. Dvomim, da bi bil v zbornici le en član, ki bi se zavzemal za vrnitev k drugi metodi. Starim načelom ravnotežja sil stoji danes nasproti kolektivna varnost, za katero se bo Velika Britanija še nadalje zavzemala. Velika Britanija bo tudi v bodoče skrbela za okrepitev ženevske ustanove, kar bo pripomoglo k ohranitvi miru v krajih, ki jih je zajela posebno huda kriza. Finančni minister je omenil tudi pakt zahodnih držav, ki se pripravljajo. Na deležba pri tem aktu pomeni, da ni orez interesa za stvar miru, je dejal. Točno je, da zahodni pakt ne jamči nemške vzhodne meje, zaradi česar želimo, da se čim prej uresniči vzhodni evropski pakt na istem temelju kakor zahodni.

Pa Chamberlainov govor je bila seveda zanimiva. Glasovanja ni bilo.

Pisni odgovor zunanjega ministra Edena nekemu poslancu, pravi, da ni bil odstop kolonialnih posesti ali katerega mandata ozemlja nikakor predmet izmenjave misli med nemško in britansko vlado.

Listi se v svojih komentarjih mnogo bavijo z razmerjem med Veliko Britanijo in Nemčijo. Delavski »Daily Herald« pravi, da v načelu odobrava Edenov besede, po katerih Velika Britanija sprejema nemško prijateljstvo, pristavlja pa, da to prijateljstvo ne sme biti naperjeno proti nobeni drugi državi in da ne sme pomeniti odziva Velike Britanije na nemško vabilo za skupno fronto proti Rusiji.

Drugi listi mislijo, da nekateri nepravni dogovori otežujejo sklenitev britansko-nemškega prijateljstva. Tako pravi News Chronicle, da Nemci izpreminjajo taktiko. Veliki Britaniji enkrat groze, drugič pa ji ponujajo prijateljstvo.

»Morningpost« govori o propagandi v Nemčiji za vrnitev bivših nemških kolonij, ki naj bi prisilila Veliko Britanijo, da da Nemčiji proste roke v vzhodni Evropi.

»Daily Mail« misli, da Eden preveč zaupa v DN. List pozdravlja prijateljske besede, ki jih je naslovil na Francijo. Po njegovi sodbi mora britanska vlada skrbeti, da doseže dobro razmerje z Nemčijo, Italijo pa mora prepričati, da nima namer

na ogražati njenih interesov na Sredozemskem morju.

V Italiji niso zadovoljni

Rim, 6. novembra. o. Včerajšnji Edenov govor v spodnji zbornici je izzval v turkajskih političnih krogih in v tisku neugoden odmev, ker je podal v opisovanju mednarodnega položaja in stališča angleške vlade glede na aktualna mednarodna vprašanja negativen odgovor na italijansko ponudbo, naj se takoj prične pogajanja za ureditev italijansko-angleških odnosov. Italijanski tisk ocenjuje s posebnim nezupanjem Edenov simpatije do Nemčije. Simpatično zadržanje Anglije napram Nemčiji ter njena rezerviranost napram Italiji sta seveda morala izzvati nerazpoloženje v Italiji, ki je tem večje, ker je Eden v svojem govoru izključil možnost, da bi Anglija pristala na kakršenkoli potizkus obkrožiti Nemčije, ter izrazil s tem željo, da se zagotovi politično in gospodarsko sodelovanje Anglije in Nemčije. Vprašanja, ki se tičejo položaja na Sredozemskem morju, se morejo na drugi strani po izjavah Edena rešiti samo v Društvu narodov, s čimer je Anglija opozorila Italijo, da mora pred rešitvijo vprašanj, ki so zanj življenjskega interesa, predvsem urediti svoje odnose z Društvom narodov.

Nerazpoloženje v Berlinu

Berlin, 6. novembra. w. Kakor se more sklepati iz pisanja nemških listov, je zadnji veliki zunanje politični govor angleškega zunanjega ministra Edena povzročil v berlinskih krogih precejšnje nerazpoloženje. Izjave o prijateljskih odnosih Anglije do Francije, kakor tudi besede o angleško-nemških odnosih dajejo listom povod, da izražajo svoje presenečenje in da polemizirajo proti angleškemu zunanemu ministru. Edenove pripombe glede reparacij in zadolžitve Nemčije li ti odločno odklanjajo.

Odmev Edenovih izjav v Franciji

Pariz, 6. novembra. w. Govor angleškega zunanjega ministra Edena v spodnji zbornici komentirajo v Parizu zelo ugodno. Njegova izvajanja o francosko-angleških odnosih so povzročila zadovoljstvo. V splošnem menijo, da je v njih tudi pozitiven odgovor na vprašanje pričetka angleško-italijanskih pogajanj za vzpostavitev starega prijateljstva med obema državama.

Razočaranje kažejo le francoski radikali in njihovi listi, ki pravijo, da ponuja Anglija Italiji mir vedno le tedaj, ko so njeni odnosi s Francijo stacionarni. Radikalni politični krogi ugotavljajo, da je Anglija sedaj prevzela iniciativo za ureditev sredozemskega problema, namesto da bi jo prepustila Franciji, ko gre vendar za angleško-italijanski spor.

Pred dunajsko konferenco

Italija namerava po devalvaciji lire ponovno spraviti v sklad tudi finančne zadeve vseh treh držav rimskega bloka

Budimpešta, 6. novembra. w. Zunanji minister Kanya je danes na seji ministrskega sveta obširno poročal o programu konference držav rimskega bloka, ki se bo pričela prihodnji teden na Dunaju, o štirnem obisku italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Budimpešti prihodnji teden ter o obiskih madžarskega regenta Horthyja v Rimu in na Dunaju v drugi polovici meseca novembra.

»Magyar Orszag« poroča, da se bodo na Dunaju vršila tudi gospodarska posvetovanja, ker hoče Italija po devalvaciji lire ponovno spraviti v red finančne zadeve držav rimskega bloka, pri čemer bo nastopala z veliko dobrohotnostjo. Listi beležijo z velikim zadovoljstvom vesti dunajskega tiska, da bo tudi avstrijski zvezni predsednik Miklas posestil Budimpešto, kar se bo bržkone zgodilo sredi decembra.

Ciano odpotuje danes na Dunaj

Rim, 6. novembra. b. Italijanski zunanji minister grof Ciano, ki bo pritoval dunajski konferenci držav rimskega bloka med 10. in 12. t. m. odpotuje na Dunaj že jutri, da vrne s tem obisk avstrijskega zunanjega ministra dr. Schmidta v Rimu. Na Dunaju bo ostal do 12. t. m. zvečer, ko bo nadaljeval svojo diplomatsko pot v Budimpešto, kjer bo ostal tri dni kot gost madžarske vlade in bo nadaljeval že na Dunaju začete razgovore, v kolikor bo

Trgovinska pogajanja s Francijo

Beograd, 6. novembra. p. Kakor smo poročali, se v večeraj prišli razgovori med čehoslovaško delegacijo in zastopniki naše vlade zaradi nove ureditve trgovinskih odnosov med obema državama, danes popoldne pa so se pričela enaka pogajanja s francosko delegacijo. Člani delegacije so po večini višji uradniki francoskega poslanstva v Beogradu s poslanikom Dampierom na čelu. Iz Pariza je prišlo danes več gospodarskih strokovnjakov, ki bodo sodelovali pri pogajanjih. Kakor pravijo francoski listi v svojih komentarjih k izjavam nekaterih politikov o francosko-jugoslovenskih trgovinskih pogajanjih, se ima blagovni in valutni promet s Francijo znatno ojačiti v našo korist.

Železniška nesreča pri Čupriji

Parožin, 6. novembra. p. Na progi Čuprija - Ravna - Reka se je pripetila davi železniška nesreča. Mešani vlak je skočil s tira, ker se je pri nekem vagonu zlomila os. Človeških žrtvi ni bilo zaradi nesreče pa je bil promet prekinjen skoraj ves dan.

Blum grozi z odstopom?

Pariz, 6. novembra. b. Ministrski predsednik Blum je včeraj sporočil komunističnemu voditelju Thorezu, da raje odstopi, kakor da bi za las popustil v francoskem državljanu glede nevarnosti v špansko državljansko vojno. Zaradi tega so se danes razširile govorice, da ni izključeno, da bo zaradi španskih dogodkov prišlo do vladne krize v Franciji.

Novi italijanski poslanik pri predsedniku vlade

Beograd, 6. novembra. p. Ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je danes prvič sprejel novega italijanskega poslanika Maria Indelija.

Poslanik Indeli bo jutri sprejet v naštopno avdienco pri Nj. kr. Vis. knezu-nam mestniku Pavlu. Ob tej priliki mu bo predložil svoja akreditivna pisma.

Beograd, 6. novembra. AA. Albanski poslanik Rauf Fico se je vrnil z dopusa in je zopet prevzel svoje pošte.

Beležke

Enostaven odgovor na grdo obrekovanje

Na »Slovenec« izmislijo t. j. izstopu nekaterih članov konzorcija »Jutra« ter njegove laži o odvisnosti ali zvezi naših listov s to ali ono industrijsko ali gospodarsko skupino smo odgovorili z ugotovitvami, ki jih glasilo katoliške akcije močnejše je na znanje. Toda »Slovenec« bi ne bil zvest sebi in svoji morali, ako ne bi svoje zadrege poskušal prikriti z novim obrekovanjem. Omenjajoč našo ugotovitev, pristavlja v svoji včerajšnji številki, da je takorekro pozabil »omeniti, da je »Jutra« dolga leta uživalo podporo iz državne blagajne, ki jo morajo polniti davkoplačevalci. Ob enem je proglasil naš list za »glasilo združenih jugoslovenskih nacionalistov in nemških hitlerjevcev dravske banovine«.

Na vse te podlosti je naš odgovor zelo enostaven. Po svojem pravnem zastopniku smo vložili proti »Slovencu« tožbo zaradi obrekovanja. Vsi računi tajnih in javnih fondov in ves denar davkoplačevalcev so danes pod kontrolo »Slovenčevih« prijateljev. Gospodje imajo torej vso možnost, da pred sodnijo dokažejo, če je »Jutra« kdajkoli prejelo podporo iz državne blagajne in koliko. Ker so jim na razpolago tudi vsi drugi viri, bodo prav tako lahko nastopili dokaz resnice, tudi za svoj nezasišani očetek, da je naš list glasilo nekih »nemških hitlerjevcev«.

Polemika o murskosoboški gimnaziji

Dočim je svoječasno »Slovenec« dolžil jugoslovenske nacionaliste, da so zakrivali ukinitve višjih razredov gimnazije v Murski Soboti in je potem molče prešel preko naših ugotovitev, da je bila ukinitve sklenjena v času, ko so sedeli njegovi prijatelji v vladi, pa se je spravil župnik Klekl na nar. posl. Benka kot krivca te nesreče. Sedaj odgovarja g. Benko v svojem glasilu »Murski krajini« g. župniku in pravi, da so bili višji razredi gimnazije v Murski Soboti ukinitvi, ko je bil g. Klekl narodni poslanec, v vladi pa »isti gospodje kakor danes«. Leta 1929. je odšla v Beograd posebna deputacija Premurcev pod vodstvom g. župnika Klekla, da izdejavijo zopetno otvorenje višjih razredov gimnazije. Kljub vsem obljubam je ostalo vse pri starem. To se je ponavljalo tudi pozneje ob raznih prilikah, ko je poskušal spraviti g. Benko obnovno višje gimnazije v Murski Soboti z mrtve točke. Poslednjič se je »obrnil na samega predsednika dr. Milana Stojadinovića letos spomladi. Gospod predsednik je vprico devetih drugih slovenskih poslancev obljubil, da bodo višji razredi naše gimnazije z vso sigurnostjo podpravljeni. Jasno pa je in to tudi ugotavljamo, da imajo gospodje ministri v vladi več moči in večji vpliv na rešitev tega vprašanja, kakor pa g. poslanec Benko«.

Minister Cvetković

Agencija Avala poroča, da nadaljuje minister g. Dragiša Cvetković svoje volilno agitacijsko potovanje po srbijanskem delu drinske banovine. Ustavil se je tudi v vasi Zaglavju v račanskem »rezu«. Tam je ministra predstavil kmetom poslanec Milec Rajaković. Izvajal je, da spada minister Cvetković med vrhove JRJ, ki je bil že s svojim 28. letom niški župan in se že dolgo bavi s politiko v korist naroda«.

»Samouprava« o izstopu posl. dr. Jankovića

Poročali smo že, da je iz zemljoradniškega poslanskega kluba, ki podpira vladu g. dr. Stojadinovića in je v njej zastopan po ministru Djordjeviću, izstopil bivši poljedelski minister dr. Dragutin Janković, predsednik Saveza srbijanskih zemljoradniških združenj. Službeni organ JRJ »Samouprava« pojasnjuje sedaj izstop dr. Jankovića in pravi, da so ga razmere v zemljoradniškem klubu prisilile k temu koraku. Ta gospod je, pravi »Samouprava«, »klasičen primer, da v politiki ne zadostuje samo izobrazba, hvarčev je treba tudi politične prakse. Brez politične izkušnje je g. dr. Janković stopil v politiko s svojim petdesetim letom in je preko noči postal general. Sedaj se umika zopet v okrilje svojega stalnega omizja, kjer bo lahko neovirano teoretiziral«.

Po pisanju »Samouprave« je soditi, da v vodstvu JRJ niso posebno zalostni zaradi odhoda g. dr. Jankovića, ki jih je podpiral dobro polovico leta in se je v krogih njegovih prijateljev pričakovalo, da se vrni na ministrski položaj.

Usoda za Pašičev spomenik nabranega denarja

Po smrti Nikole Pašića so začeli, kakor v raznih drugih krajih, tudi v Sarajevu zbirati prispevke, da bi velikemu državniku postavili spomenik na katerem izmed sarajevskih trgov. Odbor za spomenik je dosegel znesek 40 tisoč dinarjev, so nadaljnje objave prenehale. Potekalo je leto za letom in Sarajevčani so polagoma pozabili, da so kdaj hoteli postaviti spomenik Nikoli Pašiću.

Nedavno pa se je nekdo le spomnil na to stvar in sprožil v sarajevskih listih nekako anketo o tem, kam je izginil denar, nabran za spomenik. Oglašali so se razni Sarajevčani, ki pa niso vedeli povedati nič gotovega, dokler se ni končno oglasil g. Milan Pupić, ki je izjavil, da je bil on zadnji upravitelj spomeniškega fonda, da pa je nabrani denar posodil sarajevski uradniški nabavljali za drugi. Storil je to spoznavno z ostalimi člani odbora in zaradi tega, ker so prispevki pritekali tako počasi, da ni bilo računati na skorajšnjo postavitev spomenika. Nabavljena zadruga je sedaj vrnila 15 tisoč dinarjev, za ostalih 25 tisoč pa odstopila svoje terjatve pri raznih svojih dolžnikih.

Debata v sarajevskih listih pa s tem še ni zaključena. Oglašajo se še novi anketaši,

Mariborski mestni svet

Maribor, 6. novembra.

Nocoj se je vršila XIII. redna seja mestnega sveta pod vodstvom župana dr. Juvana, ki je uvodoma pozdravil tudi prisotnega sreskega načelnika za Maribor - levi breg, g. Popovića. Ko je bil odobren zapisnik zadnje seje, je župan prečital spomenik mariborskih mesarjev predsedstvu mestne občine glede zgraditve mestne tržnice ter sporočil, da bo storil vse, da se načrt tržnice čimprej realizira. S prejšnjim predlogom, da bi se tržnica postavila na Tavčarjevem posestvu, mesarji niso bili zadovoljni in bo treba najti primernejšo parcelo. Za kritje gradbenih stroškov bo treba najeti novo posojilo. Sploh se bo vsa zadeva še natančno proučila.

Pritožba tvrde I. Hutter & drug zoper takso za ogled njene zgradbe v sirovem stanju je bila zavrnjena. Enako je bilo za vrnjenih osem prizivov zoper predpise hišne najeminske davčine, ugodili pa so pritožbi Franca Perglerja zaradi jamstva za občinsko trošarino.

Odobrena je bila pogodba delavskega azila in društva za zaščito mladine, ki je dobilo svoje nove prostore v zgradbi azila. Kuratorji mestne oskrbnice se je izpolnil z enim občinskim odbornikom. Odobrena je bila prošnja trgovca Ivana Slavina glede izplačila nakaznice za živila, vendar bo moral Slavine odstopiti 3/4 zneska pomožni akciji. Pri tem je bil sprejet tudi načelni sklep, da se v bodoče take nakaznice ne bodo več vnovile. Občinski svet je nato soglasno odobril 40 prošelj za redno ubožnostno podporo.

Cestišče Frankopane ceste se bo reguliralo spomladi, ureditev Komenskega trga je bila odložena. Predlog glede novega imenovanja ulic je bil izročen odseku, ki je bil v to svrhu ustanovljen.

Mestni literarni fond

Na pobudo mariborskih pisateljev je mestna občina ustanovila tako zvan literarni fond »Slovske nagrade«. Odoben je bil pravilnik, po katerem bo mesto razdelilo vsako leto po 2500 Din mariborskim pisateljem za najboljša dela. Nagrade se bodo izplačevale vsako leto 24. septembra. Književniki bodo morali svoja dela najkasneje 4 dni prej predložiti mestni občini. Ustanovila se je tudi posebna žirija, ki so v njej predsednik mestne občine ter dva občinska odbornika, in sicer prof. Prijatelj in prof. Sušnik. Nagrade se bodo prvič izplačale letos. — Glede javne telefonске govornice na Aleksandrovi cesti je mestni svet sklenil prepustiti pošti kabino v

Dr. Andjelinović o stališču nacionalistov do reševanja hrvatskega vprašanja

Ko smo svoječasno komentirali, v kolikar smo mogli, znano izjavo g. dr. Mačka beograjskemu oficijem glasilu, smo ugotovili, da jugoslovenski nacionalisti nečejo več služiti za izgovor onim, ki neprestano govore o sporazumu, pozitivnega pa ne storijo ničesar. Podčrtali smo, da je sedaj, po izjavi voditelja hrvatskega pokreta, dolžnost vseh, ki govorijo o sporazumu, da ta sporazum izvedejo ali pa priznajo, da ga nečejo ali ne morejo izvesti. Rekli smo še, da bodo jugoslovenski nacionalisti pozdravili vsak pozitiven uspeh, ki bi ga dosegli današnji protagonisti sporazuma v korist države in celokupnosti.

Povsem v smislu naših izjavanj se izražal v velikem intervjuju, ki ga objavljajo včerajšnje zagrebške »Novosti« senator in bivši minister dr. Grga Andjelinović. Jugoslovenski nacionalisti, Srbi, Hrvati in Slovenci, — izjavlja dr. Andjelinović — moremo biti zadovoljni, da je dr. Maček s svojimi izjavami vprašanje preureditve države pomaknil z mrtve točke. Razumljivo je, da se mi ne strinjamo z njegovim načelnim stališčem, saj on na srboslovske odnose ne gleda s stališča enega jugoslovenskega naroda, temveč z vidika dveh narodov. Tudi nas njegov preširoki okvir samo skupnih državništvih ne more zadovoljiti. Toda glavno dejstvo je, da želi dr. Maček izpolniti okvir skupnih mej Jugoslavije s sporazumom o ureditvi države, kar obsega tudi hrvatsko vprašanje. Enako je bitno, da pod sporazumom razume definitivno rešitev problema, ne pa kako sporazumevanje za vladanje. Pri tem dr. Maček ne računa samo s skupinami srbijanske izvenparlamentarne opozicije, temveč s srboslovske skupino, ki je sedaj na vladi.

Naj bo — pravi dalje g. Andjelinović — dr. Maček zagotovljen, ravno tako pa tudi vsi »činitelji, ki uživajo zaupanje naroda«, da jim mi pri tem delu ne bomo streljali v hrbet. Ako je komu na tem, da se hrvatsko vprašanje odstavi z dnevnega reda, je

ki hočejo vedeti, kdo je dal pripravljalnemu odboru pooblastilo na ta način razpolagati z denarjem, in kdaj bo ves denar vrnjen. Nekateri tudi zahtevajo, naj se pripravljalni odbor že vendar enkrat zopet seane in javnosti pove, kdaj misli postaviti spomenik, za katerega se je nabiral denar že pred desetimi in več leti.

Dr. Korošec v Mariboru

Iz Maribora poroča Agencija Avala, da se je v četrtek in včeraj tam mudil notranji minister g. dr. Anton Korošec in da je konferiral s svojimi političnimi prijatelji.

Banovinski sveti

Beograjska »Samouprava« napoveduje, da se bodo najbrž še v teku novembra sestali vsi banovinski sveti, da bodo razpravljali o novih proračunih. Ko jih bodo odobrili, se bo vršila v finančnem ministru posebna konferenca, na kateri bodo predložene proračune ponovno obravnavali in jih definitivno odobrili.

Spomenica srbijanske združene opozicije

Kakor poročajo iz Beograda, imajo šefi v združeni opoziciji koaliranih srbijanskih skupin vsak dan daljša posvetovanja. Zadržuje se, da sestavljajo spomenik, v kateri bodo točno opredelili svoja stališča in svoje cilje v pogledu vseh aktualnih vprašanj naše notranje politike.

paviljonu na Aleksandrovi cesti proti mestni odškodnini 300 Din.

Božične nagrade mestnim nameščencem

Pogodbeni mestni službenici in dnevnica-čarji so predložili mestnemu svetu prošnjo za božičnico. Mestni svet je sklenil te prošnji ugoditi tako, da bodo prejeli 1. decembra pisarniški uradniki polovico, pogodbeni službenici četrtno mesečno, delavci pa eno tedensko plačo.

Občinski svet je zavrnil prošnjo trgovca Schmidta za izplačilo 50.000 Din kot odškodnino za nakup parcele ob Slovenski in Strossmayerjevi ulici, kjer je trgovec zgradil trinadstropno stanovanjsko hišo, katere temelje pa je moral poglobiti za 6 metrov. Prav tako je bila zavrnjena prošnja Grge Bastelica za znižanje najemnine za Grajugodena prošnja za odpis veseličnega davogodena prošnja za odpis veseličnega davka, pač pa je mariborski občinski svet do delil krajevemu odboru Zveze vojnih invalidov v Mariboru voz premoga za tombo. Občinski svet je sklenil, da kupi Bartovo gramozno jamo na koncu Koroške ceste za 100.000 Din. Da bi se popravila cesta med Trgom Kralja Petra in parcelo Pokojninskega fonda odvetnikov in notarjev ob tem trgu, bo občina odkupila od fonda nekaj kv. m. zemljišča. Tako bo moglo tudi regulirati cestišče na trgu. — Več prošelj za znižanje prirastkarine je bilo zavrnjenih, ugodil pa je mestni svet siroitišču selskih sester in mu odpisal pristojbino za večjo porabo vode. Zavodu šolskih sester se užitina pavsalira, enako tudi Kmetijski družbi, Ivanu Silcu pa se užitina ne odpise. — Občinski svet je sprejel poseben soglasen sklep, da se vodovod izloči iz kompetence gradbenega urada in osamosvoji. Delavnica kakor tudi uprava vodovoda se premešča v vodovodne objekte na Tržaški cesti.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Občinski svet je dovolil Tereziji Kriegerjevi, da otvori gostilno v Dravski ulici 11. Heleni Lukeževi pa, da premešča svojo trgovino z obrabljenimi predmeti s Trga Svobode v Vetrinjsko ulico 10.

Javni seji je sledila še tajna seja.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Občinski svet je dovolil Tereziji Kriegerjevi, da otvori gostilno v Dravski ulici 11. Heleni Lukeževi pa, da premešča svojo trgovino z obrabljenimi predmeti s Trga Svobode v Vetrinjsko ulico 10.

Javni seji je sledila še tajna seja.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Občinski svet je dovolil Tereziji Kriegerjevi, da otvori gostilno v Dravski ulici 11. Heleni Lukeževi pa, da premešča svojo trgovino z obrabljenimi predmeti s Trga Svobode v Vetrinjsko ulico 10.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Občinski svet je dovolil Tereziji Kriegerjevi, da otvori gostilno v Dravski ulici 11. Heleni Lukeževi pa, da premešča svojo trgovino z obrabljenimi predmeti s Trga Svobode v Vetrinjsko ulico 10.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Elektrifikacija Svečine

Za elektrifikacijo Svečine je mestni svet odobril materialne izdatke v znesku 231.289 Din. Meze in plače pa se bodo kri- le s sredstvi iz rednega proračuna. Na opazko nekaterih občinskih odbornikov, češ da se ta elektrifikacija ne bo rentirala, je mestni župan odgovoril, da je dogovor s falko elektrarno zelo ugoden in bo občina plačevala tok po 0,36 Din za kv. uro.

Naši kraji in ljudje

Ivan Drazil †

Ljubljana, 6. novembra. Po dolgotrajnem bolehanju je umrl eden najbolj znanih ljubljancov, magistratni pisarniški ravnatelj v pokoju, mešan ljubljanski in častni predsednik »Slavca« g. Ivan Drazil. V Ljubljani se je rodil in je od mladih let bil dober pevec. Šele 20 let star je bil že med ustanovitvi »Slavca« in je tudi sam pel v zboru, ki je takoj po ustanovitvi pričel nastopati v starem deželni gledališču pri predstavah Dramatičnega društva. Dobrih 20 let je tudi pel v zboru slovenske opere. Svojemu društvu je ostal zvest do smrti, torej nad 50 let, od katerih je polnih 36 let društvu tudi predsedoval.

Z Ivanom Drazilom lahko postavimo zgled idealnega ljubljanskega pevcu. Organiziral je pevске vaje in šole za naraščajoče društvene prireditve, vsakovrstne izlete po Sloveniji posebno v narodnostno ogrožene kraje, pa tudi na Hrvaško in Češko, kjer si je pridobil mnogo prijateljev, posebno ob izletu pevskega zbora v Prago 1908. Naslednje leto je društvo praznovalo srebrni jubilej in so se proslave poleg mnogih domačih društev udeležili tudi hrvaški in češki pevski zbori. Vabila srbskim pevskim zborom pa je avstrijska vlada zadržala. Vseh prireditev se je ljubljani udeleževali le kot organizator, temveč je 45 let neprestano pel tudi v zboru. Ob srebrnem jubileju »Slavca« je sprožil misel o ustanovitvi zveze slovenskih pevskih društev in je njegov referat prevzel odbor Zveze čeških pevskih društev v Pragi.

V proslavo ustanovitve Jugoslavije in prvega narodnega praznika je Ivan Drazil zasnoval s »Slavcem« dve veliki prireditvi v Unioni. Pred tisoči udeležencev je navdušeno pozdravil novo kraljevino. Leta 1924. ob »Slavčevih« štiridesletnici se je po njegovi zamisli vršila pevska razstava v Narodnem domu. Intenzivno je sodeloval ob ustanovitvi JPS in Hubadove župe v Ljubljani. Takrat je bil odlikovan z redom Sv. Save IV. stopnje. Mestni svet mu je ob »Slavčevih« petdesletnici predlaskim podelil mešastnično. Imel pa je zaslužen organizator tudi več drugih priznanj in diplom.

Slovenska filharmonija in mestna godba, Narodno gospodarsko in politično društvo za trnovski okraj, okrajna bolniška blagajna in knjigovodska društvo so ga šteli med svoje zveste stebre. Več kot deset let je bil oskrbnik ubogih za trnovsko župnijo, zadnja leta pa je vodil društvo mestnih upokojencev. Nekoč knjigovodski poslovodja je bil od leta 1899. v mestni službi in je zadnja leta užival pokoj kot ravnatelj. Lani je praznoval svojo sedemdesetletnico in je »Slavce« poklonil svojem častnemu predniku krasno bronasto plaketo, delo profesorja Sajovca. Že pred leti je Drazil prejel v Zagrebu hudo operacijo in odletel je hiral ter je davi ob 2. mirno zaspal v ljubljanski bolnišnici. Pogreb spoštovanega moža bo v nedeljo ob 15. izpred bolniške mrtvašnice. Njegov spomin ostane med nami!

Kočevski možje grede s krošnjo za kruhom

Med njimi je Ljubijev oče, pogorelec Bartol

Ljubljana, 6. novembra. S snočnim monakovskim brzovalom je odpotovala v Nemčijo skupina 70 kočevskih krošnjarjev, ki so si pridobili dovoljenje, da od novembra do aprila romajo z drobnim blagom po nemških mestih s trehuhom za kruhom, pomladi pa se vrnejo domov, da prinesejo svojim družinam, ki so na bedni kočevski zemlji navezane bolj na glad, kakor na kruh, kakor majhne prihranke. Med srečnimi izbranci, ki so dobili koncesije, je tokrat tudi nesrečni oče junaka iz Drage, pogorelec Janez Bartol, ki je že v prejšnjih letih nekajkrat zaman prosil, da bi mogel čez zimo z ostalimi krošnjarji v Nemčijo. Katastrofa, ki ga je zadela s požarom, pa je omečila sreča instanc in Janez Bartol se je snoči z najboljšimi upi odpeljal z ostalimi tovariši proti Monakovu. Tam je prva postaja kočevskih krošnjarjev, nato si razdele rajone in se razidejo na vse strani obsežnega rajha. Janez Bartola spremlja na tej poti nase iskrene želje, da bi se mu posel obnesel, saj se je odločil, da začne na pomlad z raven pogorišča zidati nov dom. Zaslužki krošnjarja so precej skromni in trdi, a še toliko težja reč bo za Janeza Bartola, ki je bil zmerom vajen težkega kmečkega dela in se svoj živ dan ni imel krošnje na hrbtni. Doma je ostala samo mati, ki bo brez moža in brez svojega najdražjega sina prebila s preostalimi petimi otroki pač najbolj žalostno zimo svojega življenja. Dobri sosede, ki so sami veliki reveži, so jim sicer darovali toliko krompirja, da se bodo pretolkli do pomladi, in od blizu in daleč so jim

nanosili tudi obleke za prvo silo. A vse pohištvo, ki ga premorejo — nastanjeni so v neki hiši na vasi, ki je slučajno ostala prazna — obstoji iz ene same mize in treh siromašnih postelj brez posteljnine. S tem se še enkrat obračamo na dobre ljudi, ki imajo morda kakšno reč odveč, naj nesrečnikom priskočijo na pomoč.

Mimogrede naj pri tej priliki navedemo še nekaj števil, ki kažejo precej nazorno, koliko dobrote in razumevanja za stisko bližnjega je pri posameznih instanc in ljudih. Zbirka, ki jo je uvedlo udeležništvo »Jutra« za Bartolove, je do danes dosegla vsoto 9166 Din. Mestna občina ljubljanska je v znak svoje pozornosti za siromašno slovensko vas, ki je ostala onkraj banovinske meje, darovala 900 Din (odpis stroškov za Ljubijev pogreb). Banška uprava je na prošnjo za podporo nakazala Bartolovim 250 Din. Zdravnik iz Cebra, ki so ga priključili Ljubiji na pomoč, ko je na pogorišču še telo in so bili ljudje brez vsega, je računal za prvo vizito 150 Din. Pokopališka uprava pri Sv. Križu v Ljubljani je za Ljubijev grob zahtevala od očeta 110 Din. Župnik Franc Lončar v Dragi, pri katerem so Ljubijevi starši naročili mašo za pokojnim junakom, je računal 70 Din. Bartolovi so želeli, da bi se maša brala ob osmih, ker bi ji radi pristostovali tudi številni kmetje iz bolj oddaljenih vasi, ki so vsi brez izjeme imeli Lubijsko izredno radi. Župnik je odvrnil, da se maša po navadi bere ob šestih in da velja 50 Din. za vsako uro kasneje pa je treba doplačati kovača.

30 milijonov za cesto Ljubljana—Kranj

Dela napredujejo in bodo trajala še dve leti

Ljubljana, 6. novembra. Modernizirana državna cesta Beograd—Ljubljana—Podkoren bo odprla nove možnosti, da se vezi med našim narodom še bolj utrdijo, saj bo kakor rdeča nit spajala razne pokrajine med seboj, obenem pa bo služila kot hrbtnica, na katero bo mogoče navezati modernizacijo ostalih cest. S tem se bodo ustvarile možnosti pospešenega razvoja trgovine, prometa in turizma.

Sekcija za gradnjo ceste Ljubljana—Kranj vrši tudi projektiranje na odseku od Novega mesta do Ljubljane in dalje od Kranja proti Podvinu in Podkorenu. Posebno živahna dela pa so trenutno na odseku St. Vid—Jeperca. Tu delavci že več mesecev izkopavajo cesto, izkopali so del brega in tako precej znižali Medenski in Medvodski klanec. Dočim so dela na odseku St. Vid—Jeperca v grobem stanju že dogotovljena, je odobritev licitacijskih elaboratov za gradnjo odseka Ljubljana—St. Vid ob tramvaju in Labore—Kranj dospela od ministrstva prav te dni. Omenimo naj, da je projekt za ta odsek, ki ga je napravila sekcija, že odobren in širokopotezno popravljiva trasa že obstoječe državne ceste, kakor tudi njene smeri in vzpone in določa napravo posebnega nadvoza v Bitnjah (postajališče Zabnica), za kar bo potrebno ogromno gradiva. Sredi ravnine bo pogled na to cesto brez dvoma veličasten, saj bo treba tu skoraj iz nič ustvariti 150 m dolg nasip z rampami na obeh straneh v dolžini 150 metrov, ki se bo polagoma vzdigoval iz ravnic s 4% vzponom. Lahko si že naprej predstavljamo delo, ki ga bo treba tu izvršiti: zamisel nadvoza bo popolnoma spremenila pokrajinsko sliko. Seveda pa bodo stroški za izgradnjo odseka Jeperca—

Labore v dolžini devetih kilometrov s posrečeno zamišljenim nadvozom pri Zabnici, kakor tudi stroški za napravo modernega cestišča na odseku Labore—Kranj (Gaševski klanec) spet s posebnim nadvozom precej poskočili, tako da bo potrebnih še najmanj deset milijonov dinarjev in bodo na kraju vsi stroški znesli okrog trideset milijonov Din.

Dela potekajo v splošnem zelo živahno in so pretekli petek — v zadnjem času so delali v pospešenem tempu celo ponoči — dovršili tudi železobetonski nadvoz pri km 629.461, katerega so končno zabetonirali in so trajala ta končna dela dva dneva in dve noči. Za nosilno konstrukcijo mostu so porabili okoli 250 kubičnih metrov železobetona. 18 ton železa in 75 ton cementa, tako da je ta most predstavljal glavni del dela na tem odseku, zato pa so zlag z njegovo dovršitvijo in z napravo nasipa na spodnjem delu Medenskega klancu dela na odseku St. Vid—Jeperca v glavnem končana. Tudi Medvodski klanec je že toliko uren, da se more po njem vršiti lokalni promet. Medvodski klanec so namreč preložili tako, da so sedanjo cesto namesto v prejšnjem vzponu 8 do 9% izvedli v vzponu 4 do 5%, nova trasa pa je poleg tega še po svoji obliki toliko ugodnejša, ker je odpravljen veliki ovinek v obliki erke S. Zlag, ko so dela na Medenskem klancu pri kraju, moremo šele v pravi luči presoditi pomen njegove preložitve: prejšnji klanec so skoraj v toliki meri odpravili, da se zlag neznatni padee (4.5%) v dolžini 120 m za železobetonskim nadvozom ne more smatrati kot resna ovira prometa, sama cesta pa se je po novi trasi skrajšala za 155 m.

Predvsem pa je zanimivo, kako bodo izvedli tlakovanje in betoniranje te ceste. Zlag namreč cesto že posipanje z gramozom in jo utrjujejo z valjarjem, nato pa jo bodo odeli z debelo betonsko plastjo, z debelejšo spodnjo (10 do 15 cm) in tanjšo zgornjo (5 cm), ki bo iz finega granuliranega porfirja.

Na mestih, kjer nova cesta probaja na

staro, bodo betonsko cestišče še posebej armirali in utrili. Da se bo na klancih in na ostrih ovinkih preprečila poledica in zdravljeno vozilo, bodo taka mesta tlakovali z granitnimi kockami, s tem pa se bo tudi onemogočilo zanašanje blata na novo cesto. Dosedaj so beton tlačili na prav preprost način z bati, zlag pa bo to delo opravljal poseben stroj in Nemčije, ki se bo enostavno pomikal po tračnicah in s tresljivim valjarjem tlačil beton in ga na ta način neprimerno bolj stlačil kakor je bilo doslej v navadi. S prednim delom bo stroj betonsko plast enakomerno porazdelil, valjar jo bo stlačil, posebna zadnja naprava pa bo beton sama avtomatično izgladila. Seveda pa lahko mimogrede poudarimo, da bo sam stroj, ki bo gotovo precej stal, na ta način nadomestil precej delovnih sil... Tak stroj so že lani preizkušali pri gradnji mednarodne ceste pri Novem Sadu pri jaskosti pet konjskih sil, zlag pa bo isti stroj po dobrih izkušnjah nekoliko prenovljen in izpopolnjen (znajme: vibrator Thiele Strassenfertiger) imel jakost desetih konjskih sil. Za betoniranje bodo porabili okoli 7000 m³, za tlakovanje okrog 6000 m² metrov pa nič manj kakor dvesto petdeset vagonov granitnih kock in robnikov.

Pri teh delih je prvotno imelo zaslužka 450 do 480 delavcev, zlag na zimo pa je njihovo število padlo za celih sto. Če bo zima posebno ugodna, bo potrebno še marsikatera dela dokončati, kakor so: utrjevanje banketov, posipanje z gramozom, naprava jarkov, utokov in iztokov pri propustih. Po napravi betonskega cestišča bo potrebno še končno urediti napravo banketov, napraviti cestne jarke, cestne ograje in odrače (kantone). Vsa dela bodo končana, kakor je predvideno, najdlje do junija 1938. Do takrat glejte, da si zato paradno cesto nabavite avtomobilček!

Pismo iz Črnomlja

Neki anonimni dopisnik iz Črnomlja me v »Slovencu« vedno na novo žoleno napada. Anonimen je sicer za široko javnost, tukaj v Črnomlju pa ga vsi poznamo. Zato ne bo nič pogrešno, ako mu potegnem masko z obraza. Ničesar nočem pretiravati, ničesar reči odveč, marveč ugotoviti samo resnico brez vsake primеси jeze ali nejevolje. Predvsem moram priznati, da se dopisnik v današnjih razmerah nahaja v ugodnejšem položaju kakor jaz. Pod zaščito dekoriranih fasad znane črnomeljske ulice mi strelja v hrbet, pri tem pa rine glavo v pesek, da bi ničesar ne slišal in videl, kar se mu ne zdi primerno današnjemu času in kar ni po njegovem okusu. Z veliko protekcijo se mu je posrečilo, da je z gotovimi nameni prišel v Črnomelj, čeprav je bilo treba zavreči vse, kar je prej proglasil za sveto, pa obrniti prepričanje in doslednost po vetru.

Glede revizije vidim, da nas niste prav razumeli. Kaj mešate v to stvar ono osebo, ki ni bila v tem pogledu nikdar tangirana? Ta oseba bi šla danes na mnogo lepši način v zaslužni pokoj, ako ji ne bi prav bili bili slab svetovalec.

Očitati mi, da sem sit, da se bogatim in da se zato lahko smejem. Kakor da bi vi, revež, hodili lačni po Črnomlju s tolikimi plačami in penzijami v hiši in bogatimi sodniki!

V zadnjem dopisu v »Slovencu« ste mi velikodušno dovolili, da lahko ostanem še naprej tu, čeprav sem »tujec« iz Jugoslavije, ki biva že 24 let v Črnomlju, med tem ko ste se vi šele pred dobrim letom preselili k nam. Stavili pa ste mi pogoj, da se ne vmešavam v politične in gospodarske razmere Črnomlja. Čehov pa nimate korajže poditi iz Črnomlja, kaj? In se pristavljate, da boste vi z domačini urejali gospodarske in politične probleme Črnomlja in ne tujci. Gospod dopisnik! Tukaj se stikajo vsi vaši nameni in interesi, ki so jih pravi Črnomelci že davno obodili in spoznali kot škodljive. Ker sem vam

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obnavljali z
ERASMIK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
brilje uporabljajte
ERASMIK
MILO ZA
BRITJE

jaz posebno na poti, je treba najprej udariti po meni. To je tudi pravi vzrok vaših žolčnih napadov proti moji osebi. Pa če imate čisto vest, zakaj jih pišete anonimno?

Pojasnite se javnosti, gospod dopisnik, kdo je bil še nedavno Jugosloven najustejšje oblike in se je čutil zaradi tega visoko vzvišene nad nami! Povejte, kdo in kako je pred štirimi leti na Mirni gori grdil in napadal mnoge današnje vplivne osebe, ki so bile takrat brez moči, danes pa se jim vsiljuje na vse načine!

Vsaka stvar na svetu se mašuje, pa vem, da bo tudi temu sploščenju prej ali slej konec. Za svojo osebo samo izjavljam, da osebam take kvalitete v bodoče ne bom več odgovarjal na anonimne napade.

Spiro Vrankovič

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Celje naj dobi novo delavsko palačo

Celje, 6. novembra. Včeraj ob 15. se je sestala komisija za radi gradnje modernega poslopja OUZD v Celju. V komisiji so bili kot zastopniki OUZD v Ljubljani predsednik Kremžar, ravnatelj dr. Bohinjec in dr. Kuhelj ter zastopniki mestne občine in Delavske zbornice. Komisija si je najprej ogledala stavbišče za novo poslopje poleg bodočega Delavskega azila za Mestnim gledališčem na Vrazovem trgu, potem pa se je pričela anketa v sejni dvorani mestnega poglavarstva.

Po načrtu inž. Muršiča bi znašali gradbeni stroški 2.850.000 Din, letna rečija pa 211.000 Din. Zato je dr. Kuhelj predlagal, da bi se gradnja odložila za 2 ali 3 leta. Ravnatelj dr. Bohinjec je govoril o nezgodnem in bolezenskem zavarovanju, ki je močno padlo. Vodopivec je kot zastopnik Delavske zbornice vprašal, ali se je pri gradnji poslopja OUZD v Kranju upoštevalo, da je Kranj oddaljen od Ljubljane samo 25 km. Celje pa 75 km. V novem poslopiju v Celju bi se stanovanja lahko oddala, po dovršitvi poslopja pa bi si OUZD prihranil v Celju tudi stroške za potovanja članov k specialistom v Ljubljano. Z ambulatorijem Westnove tovarne v Gaberju, kjer je samo 1 zdravnik, je delavstvo nezadovoljno, ker nima izbire zdravnikov. V ekspozituro OUZD v Celju prihaja vsak dan povprečno po 80 do 100 ambulantnih bolnikov, tako da zdravniki zaradi premajhnih prostorov le počasi in težko opravljajo svoje delo. Če bi bilo Celje v vprašanju gradnje poslopja OUZD v Celju spet zastopljeno, bi se delavstvo ne moglo več zavzemati za socialno zavarovanje. Magistratni ravnatelj g. Subić je nastopil proti okrutni proračuna za novo poslopje in je v tehtnih izjavah branil izvedba načrta.

Slednjič je bilo sklenjeno, da bo dala občina stavbišče na Vrazovem trgu brezplačno na razpolago. Kredit za gradnjo mora še odobriti SUZOR, nato pa še ministrstvo za narodno zdravje in socialno politiko, ki je zadevi naklonjeno. Zidanje se mora pričeti v letu 1937.

MATINEJA Z. K. D.

RICHARD TAUBER poje najlepše melodije ljubezni v vefilmu

Simfonija ljubezni

SZÖKE SZAKALL
LIEN DEYERS
IDA WÜST

Danes ob 14.15 in v nedeljo ob 10.30.

Cene Din 3.50 in 5.50.

Kaj nam je doslej dal šentjakobski oder?

Pregled iger v 15 sezonah govori o njegovi kvaliteti

Za drevi vabijo šentjakobčani v dvorano Mestnega doma vso kulturno javnost, ki je s simpatijami spremljala njihovo dosedanje delo na polju gledališkega prostovoljstva, da se z njimi poveseli ob pomembnem prazniku, ko beleži njihov oder 15-letnico svojega plodnega in uspešnega obstanka. O Slovencih je znano, da so goreči privrženici gledališke umetnosti, in zlasti v naši mladini je toliko živih aktivnih ljubcev do desk, ki pomenijo svet, da skoraj ni večjega kraja pri nas, ki bi bil brez diletantskega odra in igralske družine. Na teh amaterskih odrih se izživljajo dobri del naše dejanske, praktične kulture. Igralci, ki morda z velikim, morda z majhnim uspehom posnemajo mimiko in ravnanje go-pode iz salonor, burkežev iz pivnic in vse te pisane množice svetlih, vedrih in temnih tipov, kar jih premore zakladnica plemenite in poljudne dramatske književnosti, so deležni živahnega odziva pri gledalcih in občinstva, ki jo najdeti tudi na dnu najkromnejšega komada in ki z odra daje najintenzivnejše pobude za vzgojo značaja, prehaja iz akterja v ljudi in tako pomalem oblikuje narodno kulturo. A diletantski oder, ki je v rokah dobrega, razumnega vodstva, vrši lahko še posebno dragoceno nalogo s tem, da tistemu človeku iz občinstva, ki sam izkdo ve kakšnega razloga ni deležen te sreče, da bi mogel živeti ob virih domačega slovnstva, preko uprizoritev na sceni odpira pot do domače lepe knjige.

Da je šentjakobski gledališki oder v 15

letih zlasti tej važni nalogi v polni meri zadostil, nam odkrije že bežen pogled v revijo gledaliških komadov, ki so šli v tem času preko njegovih desk. Po številu premier je bila najbolj plodna pač prva sezona (1921/22), ko je zmogel ansambel nič manj kakor 16 novih del — znano je, da naša narodna gledališča pripravijo na sezono približno po 20 premier. A tolikšno število predstav je šentjakobski družini nalagalo vendarle preveč napora in že v naslednji sezoni je število novosti padlo na 12, nato na 10, dokler se ni v zadnjih letih ustalilo na povprečno 6 do 8 novih del. Redukcija repertoarja je omogočila predvsem, da so se režiserji in igralci lahko z veliko večjo vnamo oklenili vsake nove uprizoritve, in tako je nivo ansambla in njegovega igralskega dela rasel od leta do leta. Že v prvi sezoni je oder s krepkim poudarkom naznačil svojo smer: gojiti v prvi vrsti slovenski repertoar. Takrat so mu bili na sporedu Funktova »Tekma«, Cankarjev »Kralj na Betajnovi«, Murnikov »Napoleonov samovar«, Milčinskoga »Brat Sokol«, Meškova »Pri Hrastovih«, in Jurčič-Govekarjev »Deseti brate«, ki ga je — kakor še nekaj drugih del te sezone — režiral sedanji zaslužni, ugledni član Narodnega gledališča, Ivan Cesar. Naslednjo sezono so šentjakobčani otvorili z Aškercčevim »Redom sv. Jurija«, nato pa so dali še Lahovo »Noč na Hmeljniku«, Kmetov »Mater«, Murnikovega »Bucka in strah« in Finžgarjevo »Razvalino življenja«.

Ljubljanski Mestni dom, kjer je šentjakobska gledališka družina našla primerno dvorano (prvo nadstropje) in si je oder lahko moderno uredila

Sezono 1924/25. je spet otvoril Cankarjev »Za narodni blagor«, njemu pa so sledili še Remčeva »Kirkir«, troje Kristanovič enodejake. Izmed tujih avtorjev so šentjakobčani že v prvih letih svojega obstanka uprizorjali tudi Strindberga, Halbeja, Schönherrja, Gogolja, Wildgansa, Čehova itd. Na začetku sezone 1925/26. je spet uprizoritev Cankarjevega »Jakoba Rude«, ki mu sledita Novačanova »Veleja« in Nučičeva »Gledališka kriza«. Naslednjo sezono spet odpirajo Cankarjevi

»Hlapci«, sezono 1928/29. pa Kraigherjeva »Skoljka«. V letu 1929/30. srečamo Manice Komanove »Prišoge o polnočci«. Dvema sezonama brez domačih novot si sledi sezona 1932/33, ki jo odvarja Linhartov »Matičec se ženi«, nato pa doživimo presenečenje še z izvirno opereto Metke in Danila Bučarja »Študentje smot«. V letu 1933/34. se je vodstvo odra odločilo, da bo poleg začetek vsake sezone pripravilo domače delo. Najprej smo doživeli novo dramatizacijo Jurčičevega »Desetega

brata«, ki jo je prav posrečeno uredil Savo Klemenčič, naslednji dve sezoni pa sta otvorili Govekarjevi dramatizaciji Jurčičevih »Rokovnjačev« in »Legionarjev«. Vmes smo videli še Špicarjevega »Pogumnega Tončaka«, dvoje Skrbinskih božičnih prigodnic, njegovo dramatizacijo Murnikovega »Matajevega Matije« in spet Bučarjevo spevoigro »Na Trški gori«, ki je zaključila lansko sezono.

Kakor je bil repertoar sam zmerom skrbno izbran — pogo tokrat je bilo treba pač delati tudi koncesije prostejšemu okusu publiki — tako je stalno rasla tudi višina igre ter inscenacij, da se danes po pravici lahko hodiijo v šentjakob učiti diletantje od daleč naokrog. V njegovemu ansamblu pa je obenem zmerom nekaj posebne pozornosti vrednih moči, ki se jim danes ali jutri odpre pot iz amaterstva v igralski poklic. Imeti 15 let igralskega prostovoljstva za sabo, nikakor ni majhna reč. Mnogo smeha in vedre prešernosti je tačas z odra odmevalo po dvorani, v dramah in tragedijah se je potočilo mnogo igranih solza, a za ma ko in za kuliso se s'iriva mnogo trdega dela in žrtve in mnogo resničnega gorja, ki mu nihče ne uteče, kdor je enkrat stopil na deske gledališča. To delo in te žrtve bi bili vredni že spoštovanja in nagrade, če ne bi bili rodili tako lepih, stvarnih uspehov, kakor jih ima šentjakobski jubilar danes za seboj. Zato upamo, da bo nocojšnji večer, za katerega so šentjakobčani pripravili Klemenčičevo dramatizacijo Tavčarjeve zgodovinske novele »Janez Sincce«, tudi vsa naša javnost občutila kot resničen praznik in bo šentjakobski igralski družini v bodoče ohranila vso naklonjenost.

Domače vesti

Srečna Amerika

Voljna borba v Ameriki je bila, kakor so čitatelji lahko izvedeli tudi iz slovenskih listov, zelo srdita. Toda Roosevelt je v svojem zaključnem govoru, ki ga je imel na večer pred volitvami po radiu, pozval svoje volivce, naj glasujejo brez mrzljive in strasti. Mislijo naj samo na srečo in napredek Zedinjenih držav. Pokažejo naj, da Američani verujejo v demokracijo, ki ji ponekod grozi propad.

In Rooseveltov protikandidat Landon je na koncu svojega zadnjega govora vzkliknil: »Voliite kot državljani, ki ne priznavate nobene druge avtoritete, kakor svojo vest. Svo bodna Amerika je svetu potrebna. Branite svetovno demokracijo fronto!«

Ko pa je bil znan izid volitev, je bil Landon prvi, ki je čestitil zmagovitemu tekmecu. Brzojavil mu je: »Narod je govoril. Vsi Američani bodo sprejeli njegovo odločitev in bodo delali za skupno stvar, za blagor domovine. To je zahteval demokratskega duha. Sprejmite moje iskrene čestitke!«

* **Poslava 20-letnice osvoboditve Prilepa.** V četrtek so v Prilepu slovesno proslavili dvajsetletnico osvoboditve kraja in okolice. Proslava je bila posebno slavnostna zaradi tega, ker so zbrali kosti 1800 za to osvoboditve žrtvovanih junakov ter jih prenesli v grobnico nove cerkve sv. Cirila in Metoda, ki je posvečena spominu kralja Petra I. Osvoboditelja.

* **Promocija.** Včeraj je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja filozofije Mihael M. Orthaber s tezo v srbskem jeziku »Učitelj pesnika Heineja na pesnika Ljermontova«. Teza je bila sprejeta na podlagi referata prof. dr. Kelemine in dr. Kidriča in je izšla v posebni knjigi (tisk Lj. M. Romanoviča v Učičah). K literarnim izsledkom teze se ob priliki še vrne. Mlademu doktorju pa naše čestitke!

* **Promocija** je bil na tehnični fakulteti univerze v Ljubljani za rudarskega inženjra g. Ivo Tomec.

* **Diplomirani** so bili na pravni fakulteti v Ljubljani gg. Gaberšek Zvonimir iz Mariborke, Simčič Marian iz Petrinje, Kramar Alojz in Dolenc Boris iz Ljubljane. Čestitke!

* **Zastavo narodne francosko-jugoslovenske akcije** bodo posvetili v nedeljo 8. t. m. ob 10.30 v invalidnem domu v Beogradu. Zastavi bosta kumovala minister Dražić Cvetković in ravnatelj radijskega brzojava Rene Claude. Akciji je zastavo darovala družba borskih rudnikov. V akciji, ki šteje veliko število članov, so zastopani vsi stanovci. Njena naloga je, pospeševati čim tesnejše prijateljstvo z bratskim francoskim narodom.

Za dve minuti čiščenja

— cele štiri ure delovanja

To premore le radioaktivna zobna krema **Doramad**, ki podpira naravne obrambne sile. Le-te noč in dan dan uničujejo bakterije, ki ne sodijo v usta. Blagi žarki radija **Doramad** zobni kremi, ki učinkujejo še štiri ure po čiščenju, ne dajo zobem le snežno belino, marveč varujejo tudi zobno meso in ustno votlino, ne da bi poškodovali zobno sklenino. Za dve minuti čiščenja — štiri ure učinkovanja, to vam nudi le **Doramad**. Poskusite še danes!

* **Iz slovenske Koroske.** »Koroskemu Slovence« pišejo iz Podravlja: Odkar pri nas ni več mosta čez Dravo, se zgodi le malokaj novega. Celo volitve v knežjo zvezo smo narobe zasuli. Tako komodni smo se naredili, da nam ni bilo treba iti pred volilno komisijo, temveč je morala priti komisija k nam, mi pa smo podpisali. Morda ne bo več dolgo, pa bo Podravlje z okolico spet zaživele ter bo radovedno prisluhnila Dravi, ko bodo zabijali pilote za novi most. V deželnem zboru je namreč naš poslanec Mikl od Baskega jezera vložil predlog, naj se spet zgradi tako potreben most čez Dravo pri Podravlju. — V prostore slovenske posojilnice v Cingelu so nedavno potočili vložili neznani zločinci. Dve ključavnici železne blagajne so odprli, pri tretji pa je vetrni odpoval. Ko je ropot zbudil stanovalec hiše, so vložniki zbežali. Izdelili jih še niso.

* **Novi koroski deželni glavar** in Slovenec je bil od kancelarja imenovan volja domovinske fronte in dosedanj glavarjev namestnik dr. Arnold Suher. »Koroski Slovence« piše o njem takole: Novi deželni glavar nam Slovence ni neznana oseba. Je opetovan je flustopal v naših krajih kot govornik domovinske fronte in si s svojimi, tudi nam Slovence, pravičnim stališčem pridobil splošno zaupanje ljudstva. Novega deželnega glavarja čakajo težke naloge. Ne najzadnja med njimi je potreba ureditve in končne rešitve slovenskega vprašanja v deželi. Za to veljavno delo mu bodo stavili Slovenci vse svoje sile na razpolago.

Zene zamorejo po večkratni nasečnosti z dnevnim uporabo pol kozarca naravne »**Franz-Josefove** grenčice, užite na teš čezledec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca. — »**Franz-Josefova** voda — je davno prekušana, najtopleje pripravljena in se dobiva povsod. Ogl. reg. S. br. 15485/35

* **Etnografski muzej** v Somboru. Te dni je bilo v Somboru ustanovljeno etnografsko društvo, kateremu sta na čelu dr. Edvard Galič, upokojeni profesor statistike na univerzi v Budimpešti in dr. Radivoj Simonović, ki je napisal več pomembnih razprav o vojvodini. Glavni namen novega društva je obnova etnografskega muzeja v Somboru. Tak muzej je tam že deloval od leta 1884 do 1920, ko je bil likvidiran in je bil njegov inventar izročen v varstvo nekdanje županijske oblasti.

* **Javna zahvala.** Na prošnjo društva »Dom slepih« je g. Rudolf Warbinek veličnodušno podaril klavir za Dom slepih v Stari Loki. Za to izredno dragoceno darilo, ki bo ubogim slepecem v njihovo življenje prineslo do katoliške se podpisani odbor najpristoneje je zahvaljuje občinstvu pa to znano trdko, ki slovi po svojih solidnih glasovirih in pianinih, toplo priporoča. Odbor društva »Dom slepih« v Ljubljani.

* **Tovarna JOS. REITH** sprejema mehko in skrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

* V počaščenje spomina pokojne go-pse Zinke dr. Rybareve darujejo gg. Kristina Zinka in Karla za Družbo sv. Cirila in Metoda Din 150. Iskrena hvala!

* **Radijska razstava.** Po poročilu prireditelne odbora je radijsko razstavo, ki je bila v Beogradu od 4. do 13. oktobra obiskalo skupno 11.268 oseb. Iz province si jo je ogledalo 2.660 oseb.

* **Nova železniška zveza** Boke Kotorske z zaletjem. Skupina strokovnjakov proučava že več dni teren v Hercegovini zaradi trasiiranja železniške proge, ki bo vezala Risan v Boki s progo Bičica—Nikiš, preko Grahovske spile. Okolišča in Zagore proti Ledenicam, druga sekcija dela na trasi od Risanja do Ledenice, dočim je tretja sekcija zaposlena pri izvedbi trase na daljavo 24 km preko Klobuka in Grahovskega polja na Ledenice. Na odlomku proge Balosava—Grahovska spila—Ledenice bi bilo treba zgraditi predor, dolg kakih 2500 m. na odlomku druge proge preko Klobuka in Grahovskega polja pa bo treba napraviti tunel, dolg okoli 1400 metrov. Ko bodo strokovnjaki dovršili svoje delo na terenu, bodo izdelali definitivni načrt nove železniške proge, ki bo bokolotorski bazen zvezala s Hercegovino in Crno goru.

* **O zavarovanju** postrežnic razglasa Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani: Zavarovanju postrežnic posveča jo delodajalci malo pozornosti. Zato nastajajo ob obolenju prizadetih spori o zavarovalni obveznosti, težave pri plačilu predpisanih prispevkov; opustitev prijav ima neprijetne posledice zlasti za gospodinjstvo. Postrežnice so zavezane zavarovanju, če zaslužio bodisi v naravi ali v denarju skupno več kot Din 200 na mesec. Zaslutek do večvš Din 200 na mesec ne ustvarja pri postrežnicah zavarovalne obveznosti. Vendar pa zavarovalna obveznost nastane tudi, če znaša zaslužek nad 200 Din na mesec pri vseh delodajalcih skupno, pri katerih opravljajo dela postrežnice. Starost, trajanje zaposlitve ali zakonsko razmerje ne vpliva na zavarovalno obveznost. Delodajalce prosimo, da po teh smernicah prejšajo zavarovalno obveznost postrežnic. V dvomljivih primerih naj se gospodinjstvo obrne za pojasnila na urad.

* **Usodna posledica** nezdravih studencev. V okolici Petrinje se širi legar in zdravniški so prepričani, da je to usodna posledica slabo urejenih studencev. Nevarna epidemija se z vodo širi od hiše do hiše. V naši Jošarici so bolniki že v 30 domačijah. Zdravniški in strokovnjaki Higijenskega zavoda zadržajo z vso vno epidemijo in zbrano so že potrebna sredstva za ureditev higijenskih studencev in vodnjakov. Ker se prebivalstvo v polni meri zaveda velike nevarnosti ter vestno izpolnjuje vse odredbe zdravnikov, nevarna bolezen ne bo zavzela širšega razmaha.

* **Morska pijavka** je pustošila po Lapadu. V bližini Dubrovnika je bilo te dni več ciklonskih pojavov, ki jih imenujejo »morske pijavke«. Ciklonski vrtnec morska pijavka se spušta iz višine kakor ogromna cev sesalke ter mete kvišku ogromne količine vode, ki se potem izliva iz oblaka. Kadar pa se morska pijavka spusti na kopnem, lomi in ruje drevice ter ga razmetava daleč naokrog. Silna morska pijavka je šla mimo Lokruma proti Cavlatu v sredo popoldne ter zajela in močno poškodovala tudi nekatere hiše na Pločah. Druga morska pijavka pa se je pomikala zapadno proti Lapadu ter zajela kompleks oljnih nasadov in borovega gozda ter vse popolnoma uničila. Manjši ciklonski vrtnec se je spustil pri Dubrovniku nad veliko garažo, premetal je nekatere vozila, delavci pa so se morali čvrsto oprijeti drogov, da jih ni odneslo in ubilo.

Iz Ljubljane

* **Gradnja** Čojzove ceste, o kateri smo kratko že poročali, je zdaj končana in po vsej površini tlakovana z drobnimi granitnimi kockami. Napoje dela edino še nizka in stara Jelačinova hiša na Emonski cesti št. 4 in 6, po domače »Pri Tišlarju«, ker šega precej daleč v sedanjem Askerčevem ulicu (nekot. Nadvojvode Evgena cesto imenovana) kot podaljšek Čojzove ceste. Ali se vrše za odkup hiše kaka pogajanja, je še skrivnost, vendar je to nujno vprašanje najbližnje bodočnosti. Askerčevu cesto so marca l. 1924 predljudi skozi bivši Derendov vrt. Ta cesta preslopa Gorupovo ulico in drži ob dolgem pročelju tehniške srednje šole ter doleže preko Ulice rimske legije iz l. 1932, zasutega emonskega larka Tržaško cesto na Gortanovem trgu. Askerčevu cesto so prekopali in utrdili z močnim betonskim podstavkom, pozneje jo bodo še asfaltirali. Tako urejena cesta bo odsej po dolžini — saj meri okrog 800 metrov — enakovrstna z Bleiweisovo, Celovško, Tyrševno, Miklošičovo in Resljevo cesto. Če se bo postavil na šentjakovski most, bo lahko gledal preko Čojzove in Askerčeve ceste mimo drvečij tramvaj na Tržaški cesti. Čojzova cesta se je do l. 1876 imenovala Čojzov graben, ki ga je l. 1774, dal Ziga baron Čojz zasuti. Šele nato se je mogel zgraditi šentjakovski leseni most l. 1824., prvi most, ki je bil l. 1915 zamenjan z današnjim betonskim. Naši zgodovinarji vedo poročati, da po Čojzovem grabnu pred kakimi sto leti vznikli prevažali tržaško blago, ki so ga nakladali z kolov na Bregu. Namenjen je bilo proli Dunaj. Čojzov graben je bil zaraščen z gostim kosovim drevojem, katerega so 1827 porokali in namesto njega nasadili evropske nasade in nizke smrečice. Kjer stoji današnja narodna šola je do leta 1874 stalo lesno skladišče carinarnice.

* **Nov usad** ob Ljubljani. Pravkar so delavci zaposleni pri zadnjem polaganju plošč tik pruskega mostu. Včeraj v jutro so pa strpe opazili, da se je čez noč cela plast brežinskega, že postganega sveta v izmeri kakih 50 metrov pod prusko šolo. Prišlo je isti kompleks se je utrgal in sesedel pred meseci. K sreči da na tem mestu tokrat še ni bila položena ploščad. Na drugi levi strani mostu, kjer je bila brežina pravkar pripravljena za tlakovanje, pa se je odrgalo ravno toliko brežinskega sveta, ponekod celo preko dveh metrov globoko. Sreča v nesreči je vsekakor, da tudi v tem predelu breg še ni bil tlakovan in obtežen. Komisija je prišla že dopokine in je ukrenila vse varnostne odredbe.

* **Danes** bo na Taboru prav domače in prijetno. Pela bosta akademski oktet in pevski zbor »Taborac«, godba bo igrala neumorno, mlado in staro bo plesalo, slovenske narodne noče bodo plesale krasna kola. Jodi in pijače bodo poceni. Vstopnina samo 5 Din. Priidite, vabita »Socac« in »Taborc«

* **Razstava** mlade likovne generacije, ki je odprta vsak dan od 9. do 19. v Jakopičevem paviljonu, po pravici vzbuja pozornost naše kulturne javnosti. Pohitite z obiskom in odkupite kakšno stvar, da pomagata umetnikom v trdi borbi za obstanek in delo.

* **Slovanške narodne noše** nam bodo danes zvečer zaplesale na Taboru krasna kola. Slovenske, srbske, hrvatske, češke, slovaške, bolgarske, ruske in poljske noše na plan! Vabljeno so pa seveda tudi vsi, ki nimajo narodnih noš. Vstopnina samo 5 Din. Vljudno vabita »Socac« in »Taborc«.

* **Ceskoslovenska** obec v Ljubljani doporučuje svym členum, aby se sočasni podniku spolku »Socac« a »Taborc« se srazem slovanških narodnih krojů, v sobotu, dne 7. listopadu t. r. o 20 hodině ve veliké dvoraně sokolovny Tabor, je hož se sčastni také skupina ceskoslovenských narodních krojů. — Vstupné pouze Din 5. — Po programu zábava s tancem. Navštívní jste již výstavu ceskoslovenské knihy v Trgovském domě v Lublani? V pondělí, dne 9. t. m. posledním denem otevřeno. — Nepremeškejte tuto řádkou příležitost!

* **Udeležite se** premiere češke opere! JČ liga opozarja svoje članstvo na premiero opere »Batra Smrti, ki bo danes in ki ji bo prištevval tudi skladatelj Rudolf Karel profesor praškega konservatorija. Članstvo lige se naj udeleži predstave v čim večjem številu.

* **Pevsko društvo »Slavec«** poziva vse člane in članice, da se polnoštevilno udeležijo pogreba častnega predsednika Ivana Dražila. Zbirališče v nedeljo ob pol 15, pred mrtvašnico splošne bolnišnice.

Dobra prebava je pol zdravja!

Lahko, normalno izpraznjenje pri zaprtosti, lenivosti črevesja vam omogočajo

ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.—, in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50

Ogl. reg. pod S. br. 12258/32.

* **Drešdenski** godalni kvartet, ki koncertira v veliki Filharmoniji dvorani prihodnji petek ob pol 8. zvečer, ima na spored naslednja komorna dela. Škerjanc: Godalni kvartet IV., Beethoven: Godalni kvartet op. 127 v es-duru in Smetanov godalni kvartet »Iz mojega življenja«, dela, ki zaslužijo naše največje zanimanje. Predvsem opozarjamo na Škerjancov Godalni kvartet IV., ki se tokrat v drugič javno izvaja, in pa ne znamenito komorno delo slavnega češkega skladatelja Smetane »Iz mojega življenja«, ki že več let sem ni bilo javno igrano v Ljubljani. Prodaja vstopnic po običajnih koncertnih cenah v knjigarni Glasbene Matice.

* **Ponovitev** Lisztovega »Kristusa«. Prošji ponedeljek — na večerni duš — je bila ponovitev Lisztovega oratorija »Kristus« v novi dvorani Filharmonije družbe v Ljubljani. Kakor prveč tako je drugi dvorano napolno občinstvo skoraj do zadnjega sedišča, kar so omogočile znatno znižane ljudske cene. Izvedba je bila pod vodstvom ravnatelja opere, g. Mirka Poliča, ki je tudi v repertoar dela položil vse svoje znanje, ambicijo in temperament. Kot solisti so tokrat nastopili sopranistka Zvonimira Župečeva-alistka Franja Bernot-Golobova, tenorist Joža Gostič, baritonist Aleksander Kolacio in basist Tone Petrovčič, ki so vsi svoje partije odpele na najboljši način. Zborovski part je bil v rokah mešanega zbora ljubljanske Glasbene Matice, orkestralni part pa je absolvirala ljubljanska filharmonija. Ponovitev je bila deležna lepega uspeha in je bila v vsem adekvatna prvotni izvedbi.

Matineja kina Sloge

Boris Karlof ob 14.15 uri

MUMIJA

Velenapeto in tajinstveno!

Znižane cene 3.50 in 5.50 Din

* **Hrvatski** Radiša v Ljubljani. V restavraciji pri Lloydju je bil v četrtek zvečer seestanek »Napredka«. Prireditelj je bila toliko bolj vabljiva, ker je bil napovedano predavanje organizatorja »Hrvatskega Radiša« g. dr. Zvonka Sprajerja iz Zagreba. Govorec je izčrpen obravnaval namen in socialni pomen te velike hrvatske organizacije, ki se briga za nameščenje naraščajo v trgovini, obrti in industriji. »Hrvatski Radiša« je do letos v februarju namestil že 17.974 mladeničev in ima združene domove ne samo v Jugoslaviji, marveč tudi v Avstriji in Nemčiji. Zlasti je dr. Sprajer izpadel proti zlu inozemskega kapitala v Jugoslaviji. Pohvalil je Slovence, ker se med njimi ne more zakoreniniti židovski živelj. Poslušalci so z zanimanjem spremljali izvajanja in jih odobrvali. Prisotnih je bilo okrog 50 poslušalcev, večji del v Ljubljani bivačih Hrvatov, ki so se nato vpišali v društvo »Hrvatski Radiša«. Izvoljena je bila tudi uprava, ki jo tvorijo: predsednik trgovec Ludvik Gluhak, podpredsednik operni tenorist Stjepan Marček, tajnik zasebni uradnik Oto Trinker, blagajnik Omer Begičinčič, odbornika Tadija Babič in Ivan Loez, revizorja pa dr. Juraj Kallay in Franjo Harazin.

Kino Union, tel. 22-21

Danes ob 14.15 uri

po znižanih cenah 3.50 in 5.50 Din

PYGMALION

* **Društvo »Dom visokoškole** ima svoj redni letni občni zbor v torek 10. t. m. ob 20. v »Domu visokoškole« Gradšice 14. I. Udeležba za članice obvezna! Vljudno vabljeno podporni člani! Odbor.

* **Matineja** ZKD. Po dolgem presledku bomo spet slišali Riharda Tauberja, ki ga pozna vse kulturne svet ne samo kot pevskega velikanu, temveč tudi kot odličnega filmskega zvezdnika. Film »Simfonija »Jur bežni« spada med največje Tauberjeve umetnine tako po petju kakor tudi po vsebini. Z vso nazornostjo nam pokaže usode svetovnega pevcu, vso naivnost njegove umetniške duše. Za ceno lasne notranje sreče postane žrtve svoje slave in človeške spekulacije. Kako in zakaj pa pride do pravega spoznanja in srečnega zaključka, boste videli pri matineji ZKD v Elitnem kinu Matici danes ob 14.15 in jutri zadnjikrat ob 10.30. Cene Din 3.50 in 5.50.

* **III. plesna** vaja slušateljev abiturientkega tečaja bo drevi ob pol 8. v Kazini.

* **Predstave** umetniškega filma »Poslednji akord« so običajno razprodane. To je dobro znamenje, da si ljubljanski občinstvo želi filmov, ki mu poleg dobre vsebine in izbranih igralcev nudijo tudi polno glasbeno užitek. Za sobotni ali nedeljski večer je prav gotovo najboljša izbira, če si po telefonu zagotovite sedež v Elitnem kinu Matici.

* **Za društvo** Branibor je daroval g. dr. Fran Novak odvnetnik in minister v pokouju 200 Din namesto cvetja na grob pokojne g. Zinke Rybarjeve v Beogradu.

* **Kegljanje** na dobitke prirediteljskega knjižnica pri g. Useniku — Borštnikov trg. 8. t. m. ob 8. do 22. ure Glavni dobitki so razslavljeni v trgovini na Borštnikovem trgu 1.

* **Priziv** državnega tožilca v procesu sedemnajstih. Kakor smo poročali, so bili obtoženci iz procesa sedemnajstih, ki so bili obtoženi deloma tatvin v dveh ljubljanskih trgovinah, deloma pa prikrivanja kupovanja in razpečevanja ukradenega blaga, sojeni precej milo na nizke pa tudi pogojne kazni, ki jim jih ne bo treba prestopiti, če se v Jasu pogojne dobe ne bodo pregrešili proti kazenskim zakonom. Pet obtožencev je bilo oproščenih zaradi pomanjkanja dokazov. S to sodbo so bili vsi obtoženci zadovoljni in nihče izmed njih se ni pritožil. Včeraj pa je prešla pisarna okrožnega sodišča vlogo državnega tožilca dr. Julija Fellaherja s prizivom proti preiziski odmevni kazni in pogojnim sodbam. S tem torej zadeva sedemnajstih obtožencev še ni urejena.

Dobra prebava je pol zdravja!

Lahko, normalno izpraznjenje pri zaprtosti, lenivosti črevesja vam omogočajo

ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.—, in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50

Ogl. reg. pod S. br. 12258/32.

* **Drešdenski** godalni kvartet, ki koncertira v veliki Filharmoniji dvorani prihodnji petek ob pol 8. zvečer, ima na spored naslednja komorna dela. Škerjanc: Godalni kvartet IV., Beethoven: Godalni kvartet op. 127 v es-duru in Smetanov godalni kvartet »Iz mojega življenja«, dela, ki zaslužijo naše največje zanimanje. Predvsem opozarjamo na Škerjancov Godalni kvartet IV., ki se tokrat v drugič javno izvaja, in pa ne znamenito komorno delo slavnega češkega skladatelja Smetane »Iz mojega življenja«, ki že več let sem ni bilo javno igrano v Ljubljani. Prodaja vstopnic po običajnih koncertnih cenah v knjigarni Glasbene Matice.

* **Ponovitev** Lisztovega »Kristusa«. Prošji ponedeljek — na večerni duš — je bila ponovitev Lisztovega oratorija »Kristus« v novi dvorani Filharmonije družbe v Ljubljani. Kakor prveč tako je drugi dvorano napolno občinstvo skoraj do zadnjega sedišča, kar so omogočile znatno znižane ljudske cene. Izvedba je bila pod vodstvom ravnatelja opere, g. Mirka Poliča, ki je tudi v repertoar dela položil vse svoje znanje, ambicijo in temperament. Kot solisti so tokrat nastopili sopranistka Zvonimira Župečeva-alistka Franja Bernot-Golobova, tenorist Joža Gostič, baritonist Aleksander Kolacio in basist Tone Petrovčič, ki so vsi svoje partije odpele na najboljši način. Zborovski part je bil v rokah mešanega zbora ljubljanske Glasbene Matice, orkestralni part pa je absolvirala ljubljanska filharmonija. Ponovitev je bila deležna lepega uspeha in je bila v vsem adekvatna prvotni izvedbi.

Iz Celja

* **Diplomiran** je bil na veterinarski fakulteti zagrebške univerze za živalno-zdravnik g. Ivan Likar, sin strokovnega učitelja g. Franja Likarja v Celju. Čestitamo!

* **Knjige** Vodnikovih družbe so prispele in se dobi pri celjskem poverjenstvu v upravi »Nove Dobee«. Vsač član prinese s seboj 2 Din za ekspedicijske stroške in tudi članarino za leto 1937. Sprejemajo se tudi novi člani. Pridite po knjige čimprej!

* **Mestno** gledališče je proslavilo 60 letnico rojstva Ivana Cankarja, a slavnostnim govorom, ki ga je imel urednik »Doma in sveta«, in z uprizoritvijo Cankarjeve komedije »Za narodov blagor«. Celjski poročevalec »Slovenca« poroča, da je bilo gledališče ob tej priliki dobro zasledeno, da pa so manjkali samo celjski narodni rodoljubi, ki so pri delu za narodov blagor skozi desetletja polnili »svoje žepce«. Hvalabogu, da so se v Celju »ar naenkrat se našli ljudje, ki so vsa leta po prekratki tčali v blagih in niso gledališča nikoli poznali, da sedaj celjskim »narodnim rodoljubom« izprašujejo več in jim povedo, da je narodna in kulturna dolžnost hoditi v gledališče in slaviti po smrti tistega Ivana Cankarja, čigar dela so preklinjali in zažigali na grmadi, ko je Cankar še živel. Tako znajo pač samo oni, ki visoko drže bandero doline šentflorjanske.

* **Ljubljanska** drama bo uprizorila v petek 13. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču Hamikovo-Roseggerjevo veselolgo »Vesela božja pote, ki jo je uprizorilo v Celju že lani. Predstava je za abonma.

* **Nova** zadruga. Ustanovila se je zadruga »Celjska obrtna razstava v Celju« z nalogo prirejanja stalnih obrtnih in sličnih razstav.

* **Umrli** je v četrtek zvečer v Zalcu v starosti 63 let ugledni posestnik in kolar g. Nikolaj Kočevar, načelnik obrtne zadruge, podpredsednik Elektranje in odbornik Hmeljarne v Zalcu. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše žalosti na pokopališče pri sv. Kancijanu v Zalcu. Značajnemu naprednemu možu bode ohranjen časten spomin, svojcem naše istrano sožalje!

* **V celjski** bolnišnici je umrl v torek 28letni brezposelni soboslikar Franc Puhlin iz Celja, ki je pred nekaj leti s svojim tovaršem prepotoval na slikarski lestvi dolgo pot od Celja do Beograda. V sredo sta umrla v bolnišnici 57letni posestnik Jakob Zerk iz Strme pri Rogatcu in 27letni občinski revež Ivan Černjak iz Mislina.

* **Parni** kotel je eksplodiral. Včeraj popoldne ob 11.15 je v hiši trgovca g. Loibnerja v Samostanski ulici 4 v lokalu, v katerega se je šele v sredo preselil vulkanizator g. Vililbad Jezernik, nenadno eksplodiral parni kotel za vulkaniziranje. Radi eksplozije so pokopale vse šipe v lokalu in so se pokvarila vrata in zidovje. Uničen je tudi parni kotel. V lokalu v bližini parnega kotla je slučajno sedel mehanik g. Josip Rojc. K sreči pa je sedel za odprtimi vrati, ki so omlila zračni pritisk, tako da je g. Rojc odnesel samo praske po obrazu. Škoda po eksploziji znaša okrog 10.000 Din.

* **Požar** na Zgornji Hudinji. Včeraj okrog 13.30 re je vnela lesena stanovanjska hiša posestnika Alojza Raka na Zgornji Hudinji štev. 193 v celjski občini. Ogenj se je zelo hitro razširil in uničil vse poslopje. Zavarovalna znaša 20.000 Din in bo menda krila škodo. Pri požaru so požarovalno sodelovali gasilci iz Celja in Gaberja. Vzrok požara ni znan.

*** KINO ***

TEL. 21-24

MATICA

POSLEDNJI AKORD

LIL DAGOVER — WILLY BIRGEL — MARIJA PL. TASNADY

TEL. 27-30

SLOGA

GARCIA

WALLACE BEERY — JOHN BOLES

TEL. 22-21

UNION

Premiera! LEO SLEZAK — MAGDA SCHNEIDER

VESELE ŽENE WINDSORKE

Predstave ob 16.19.21 in 21.15 uri

KINO METROPOL. Danes ob 18.15, 20.30 znana opereta »**DIJAK PROSJAK**« (Der Bettelstudent). — Matineja ob 16. uri »**CIRKUS SARANE**«.

* **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »**Petrograjski slavček**« z Marijo Cebotarijevo in zvočni tednik.

Iz Maribora

* **Zbor** šahistov. V četrtek zvečer je bil v kavarni Central redni občni zbor šahistov, organiziranih v Mariborskem šahovskem klubu. O marljivem klubovem delovanju v pretekli poslovni dobi so poročali predsednik Golouh, tajnik prof. Sila in blagajnik Franjo Golec. Klub šteje 145 članov. Dohodkov je bilo 10.158.50 Din, izdatkov pa 10.184 Din. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor: Rudolf Golouh, predsednik, J. Ostanek, podpredsednik, prof. Stanko Sila, tajnik, Franjo Golec, blagajnik, dr. Lippai, gospodar, dr. Lovrec, Bien in Strnisa, odborniki. Mg. Albanež in Vesenjak, nadzornika.

* **Na** včerašnjem ribjem trgu so prodajali mole po 20. barbone po 26 do 28, ciple po 16 do 18, sarlone po 11, jegulje po 20, karpe po 20, male pirice po 9 do 10 dinarjev za kg.

* **Posestni** izpremembi. Franc Sibenik je kupil od posestnika Josipa Tomažiča starovanjsko hišo na Radvanjski cesti 30 za 190.000 Din, Ivan Zorec pa je kupil od posestnika Franca Sibenika hišo na Meljski cesti 43 za 350.000 Din.

* **Računi** z lahkovernostjo ljudi. Mali kazenski senat je včeraj obsodil 25 letnega Ivana Baumana iz Apač na dve leti robije ter na izgubo častnih državljanov pravic za dobo 2 let, ker je izvalil od dveh mariborskih trgovcev blago v vrednosti okoli 7000 Din pod pretezo, da ima v neki hranilnici 24.000 Din. Pri tem je predložil hranilno knjižico, glede katere pa se je pokazalo, da je last nekake drugega trgovca. Pri razpravi se je zagovarjal, češ da je živel v veliki bedi.

Gospodarstvo

Volitve v obrtni odsek Zbornice za TOI

V 7 volilnih okrožjih bodo volitve, v 4 okrožjih pa bo kandidate postavil glavni volilni odbor

Kakor je »Jutro« že včeraj poročalo, so bili na kompromisnih listah postavljeni kandidati za gostinski, industrijski in trgovinski odsek proglašeni kot izvoljeni, ker je bila v vseh volilnih okrožjih za te tri odseke vložena le po ena lista, namreč kompromisna lista.

Drugače pa se je stvar zasukala pri obrtnem odseku, kjer so bile poleg kompromisnih list vložene tudi druge liste, večina listov Pičmanovih pristave. Pri potrditvi listov so nastale težave, ker je moral glavni volilni odbor zaradi formalnih in stvarnih pogojev posamezne liste zavrniti. Oni predlagatelji, ki so 2. t. m. vložili liste in jim je bila lista zavrnjena, so imeli možnost do 5. t. m. ponovno vložiti liste. Na včerajšnji seji je glavni volilni odbor razpravljalo o teh ponovno vloženi listah in je eno potrdil, 10 listov pa je zaradi formalnih in stvarnih pogojev končno zavrnil. Tako so štiri volilna okrožja ostala brez kandidatne liste, ker ni več možnosti, da se vložijo nove liste. Za ta štiri volilna okrožja bo v smislu volilne uredbe sestavljen sedaj kandidatno listo glavni volilni odbor, in sicer po čl. 25 uredbe, ki določa za primer, če se v volilnem okrožju ne vložijo niti ena kandidatna lista, da sestavi to kandidatno listo zborni odbor predsedstva, če pa je zbornica razpuščena, preide ta pravica na glavni volilni odbor.

V 8 volilnih okrožjih, kjer je bila poprej potrjena samo po ena kandidatna lista, je glavni volilni odbor kandidate s teh listov proglasil za izvoljene. To so naslednja okrožja: 3. volilno okrožje (srez Kranj); Camernik Franc, ključavničar, Cerklje pri

Kranju (namestnik Stritih Anton, krojač, Tržič); 4. volilno okrožje (srez Ljubljana okolica): Simenc Ivan, vrtnar, Ljubljana (namestnik Oblak Ivan, krojač, Vrhnika); 11. volilno okrožje (srez Celje z mestom): Hohnjec Miloš, kipar, Celje (nam. Lečnik Anton, urar, Celje); 13. volilno okrožje (srez Konjice in Dravograd): Koschier Franjo, kovač, Celje (nam. Založnik Franc, mizar, Konjice); 14. volilno okrožje (srez Maribor levi breg in mesto Maribor): Sojč Ivan, kipar, Maribor (nam. Kovačič Alojz, pek, Tezno); 15. volilno okrožje (srez Maribor desni breg): Bureš Franjo, urar in optik, Maribor (nam. Podhraski Karol, klepar, Slov. Bistrica); 16. volilno okrožje (srez Ptuj z mestom): Zadavec Jakob, lastnik mlina, Središče ob Dravi (nam. Arnežič Franc, čevljar, Ptuj); 18. volilno okrožje (srez Murska Sobota): Kavka Karol, tesarski mojster, Ljubljana (nam. Sukič Stefan, krojač, Murska Sobota).

V 7 volilnih okrožjih sta potrjeni po dve kandidatni listi in se bodo vršile volitve. Ta okrožja so: 1. Ljubljana mesto (2 mandata); kompromisna lista: stavbenik Ivan Ogrin in mesar Miroslav Urbas; lista Pičmanovih pristave; tesarski mojster Kregar in pekovski mojster Megušar. 2. Radovljica, 3. Kamnik, 4. Kočevje—Logatec, 5. Novo mesto, 6. Brežice, 7. Dolnja Lendava.

V 4 volilnih okrožjih ni bila potrjena nobena lista. Ta okrožja so: 1. Laško—Šmarje, 2. Slovenjgradec—Gornji grad, 3. Ljutomer, 4. Krško. V smislu citirane določbe § 25 volilne uredbe bodo v teh okrožjih proglaseni za izvoljene oni kandidati, ki jih bo postavil glavni volilni odbor.

IMATE PRAVICO VEČ ZAHTEVATI

od nas kot tovarnarjev, mi Vam pa tudi res dajemo isto kakovost po nižji ceni.

Cene našega blaga za oblike so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

P A R A Č I N

Frankine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

do konca meseca pa se je zopet dvignilo za 2444. Povprečno je bilo v oktobru število zavarovancev za 7889 večje nego lani v oktobru in za 13.511 večje nego v oktobru 1933, ko je bilo stanje zaposlenosti na najnižji stopnji.

Povprečna dnevna zavarovana mezda se je nadalje nekoliko dvignila na 23.00 Din in je pri tem za 0.49 Din višja nego v istem mesecu lanskega leta. Skupna dnevna zavarovana mezda pa je znašala v oktobru 2.061.000 Din to je za 222.000 Din več nego v lanskem oktobru.

Zgraditev novih modernih plavčev za železno rudo

Naša država ima železne rude v izobilju, navzlic temu pa moramo železo še uvažati in je pri nas sivo železo mnogo dražje, nego v drugih državah. Z razširjenjem železarne v Zenici se ta problem, kakor smo že omenili, ni prav nič premaknil naprej, kajti ta železarna bo le predelovala železo v jeklo in valjane izdelke. Že pred meseci smo poročali, da se znova razpravlja o starem projektu zgraditve modernih plavčev za železno rudo. V Varesu imamo sicer dva plavča, ki pa imata majhno kapaciteto in sta zastarela. Da navzlic obilici železne rude rudi ne topimo doma, ima svoj vzrok v tem, da moramo koks uvažati iz inozemstva in da so prav zaradi tega produkcijski stroški zelo visoki in je naše surovo železo v primeru z inozemskim železom zelo drago. Produkcija železa mora biti zaradi tega zaščitena z uvozno carino, ki je prav znatna. Visoka cena surovega železa pri nas pa ovira konkurenčno zmoglost železarske in železo predelujoče industrije, posebno se zaradi tega, kar moramo staro železo, ki se rabi v jeklarnah, prav tako uvažati iz inozemstva, ker se pri nas doma zbere le malo starega železa.

Razvoj železarske industrije v drugih državah nam je pokazal, da je vprašanje koksne važnejše nego vprašanje železne rude in se je v velikih industrijskih državah razvila težka železarska industrija v bližini premogovnikov in koksarn, ker se je izkazalo, da je bolj rentabilno, če pride železna ruda h koksni kakor obratno. Pri nas, kakor rečeno, nimamo koksar, in zato je problem predelave naše železne rude v surovo železo zelo težaven. Odkar obstoja naša država, se strokovnjaki bavijo s tem vprašanjem in so bili napravljeni že razni projekti in predlogi, med drugim tudi taki, da bi pridobivali železo v električnih plavčih ali pa s pomočjo oglja. Kakor se zdi, bi bil tudi ta način pridobivanja železa razmeroma drag.

Sedaj poroča beograjski »Jugoslovanski kurir«, da se je to vprašanje, ki obstoja, odkar obstoja naša država, zasukalo v drugo smer. Poizkusi, da bi pridobivali koks iz našega premoga po Brasertovem sistemu, se je izkazal prav tako kot ne baš rentabilen. Sedaj pa je nemško podjetje Krupp iz Essena stavilo merodajnim krogom nov predlog, ki bi omogočil pridobivanje železa brez koksar po Kruppovem patentu pod imenom »Renferiafhene«, ki je v laboratorijskih poizkusih pokazal lepe rezultate. Po tem sistemu je mogoče z običajnim premogom, črnim ali rjavim, topiti železno rudo in pridobivati surovo železo — odnosno jeklo. Kruppov sistem se praktično že uporablja pri dveh železarskih podjetjih v Nemčiji, kjer se je dobro obnesel. Prednost tega sistema je tudi v tem, da je mogoče instalacije tudi prenesti iz enega kraja v drugi in da je mogoče zgraditi rentabilne naprave tudi za manjše kapacitete. Po zatrjevanju nemških strokovnjakov naj bi bilo proizvajanje železa po tem sistemu za 30% cenejše nego pri velikih plavčih, predvsem zaradi tega, ker se lahko uporablja namesto koksar naveden premog. V zvezi s tem predlogom trdijo Krupp je bilo te dni odpremljeno v Nemčijo več vagonov naše železne rude s potrebnimi količinami premoga iz naših premogovnikov. V Nemčijo so odpotovali tudi naši inženjerji in strokovnjaki, ki bodo na licu mesta preizkusili, kako se da iz naše rude s pomočjo domačega premoga pridobivati surovo železo.

Borze

6. novembra

Na ljubljanski borzi so uradni tečaj deviz ostali v glavnem nespremenjeni. Amsterdam in Pariz sta nekoliko popustila, New York pa je bil čvrstejši. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.73, angleški funti pa so se nudili po 239. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.60, v angleških funtih po 239 in v italijanskih lirah (klirinske nakaznice) po 2.3950. Grški boni so se nudili po 33.25. Nemški klirinski tečaj stanejo v Ljubljani 14.14, v Beogradu 14.00 in v Zagrebu 14.0150 odnosno za konec novembra 13.90.

Ljubljana, Amsterdam 2332.66—2347.25, Berlin 1743.04—1756.91, Bruselj 732.45—737.51, London 211.56—213.61, New York 4307.25—4343.56, Pariz 200.66—202.10, Praga 153.44—154.54, Trst 227.70—230.78. Curih, Beograd 10, Pariz 20.1450, London 2126, New York 435.50, Bruselj 73.50, Milan 22.9250, Amsterdam 234, Berlin 175, Dunaj 77.50, Stockholm 109.60, Oslo 106.80, København 94.90, Praga 15.40.

Efeki

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 378—379, 4% agrarne 49—49.50, 6% begluske 68.50—69.50, 6% dalm. agrarne 64.50 den., 7% invest. 85.50—86.50, 7% stabiliz. 85 den., 7% Blair 76.25—76.62, 8% Blair 85.50—86.50; delnice: PAB 190—195, Trboveljska 180—190, Dubrovačka 200 den., Sečerača Osijek 130—140. Beograd Vojna škoda 378.50—379, (378.50—379), 4% agrarne 49.50 bl., 6%

begluske 69.75—70.25 (69.70—70), 7% stabiliz. 83.50 den., 7% Drž. hip. banka 91 bl., 7% Blair 76.50—77.50, 8% Blair 86—87.25, Narodna banka 6900—7000, PAB 193.50—195 (194).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (78 kg): baška in banatska 151—153; sremska in slavonska 152—153; baška ladja Tisa ali Bege, 159—161; sremska ladja Sava 157—159. Rž: baška 125—127.50, Ječmen: baški in sremski, 64 kg 108.50—110; jari

68 kg 122.50—125. Oves: baški, sremski in slavonski 100—102. Koruza: baška in sremska 100—102; banaska 98—100. Moka: baška in banaska 237.50—247.50; *2 217.50—227.50; *5 197.50—207.50; *6 177.50—187.50; *7 140—150; *8 105—110. Otrobi: baški, sremski in banatski 78—84. Fižol: baški beli brez vrč 198.50—202.50; z vrečami 200—205.

BOMBAZ

+ Liverpool, 5. novembra. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za dec. 6.73 (prejdeni dan 6.68), za maj 6.63 (6.59), za okt. 6.29 (6.25).

S P O R T

Ali sta res obe točki za Hajduka?

SK Ljubljana bo morda le sestavila napadalno vrsto, s katero bo kos tudi nasprotniku Hajdukovega kova

Po postavi, ki smo jo včeraj objavili, je razvidno, da nastopi v nedeljo HAJDUK kompletan. In SK Ljubljana?

Poskušali bomo analizirati posamezne formacije našega zastopnika. Obrambni trio Logar, Jug in Bertonec je v dobri formi. Če bo Bertonec do nedelje popolnoma okrevan, sigurno ta trio ne bo zastajal za ožjo obrambo nasprotnika. Srednja vrsta Kukanja, Pupo in Boncelj je za eno nianso boljša od Hajdukove, seveda s pogojem, če bo Boncelj, ki je v igri zelo trmast, postavil celega moža. Boncelj se mora zavedati, da se je treba boriti od začeta do konca.

Napadalna vrsta, letošnja rak-rana našega ligaša, se še do danes ni vigrala. Vsi dosedanja poizkusi za dobro sestavo so se končali z manjšim uspehom ali sploh brez uspeha. Danes je trenerju na razpolago samo šest napadalcev: Slapar, Janežič, Makovec, Jež, Grntal in Pepek. Publika goji proti Makovcu neupravičeno antipatijo, s čimer mu dela veliko krivico. Toli-ko čarljivosti in poštrevnosti, kot jo on iztroši v borbi, ne pokaže noben drugi napadalec. Proti Hajduku bi sigurno koristil, ker v borbi z robustno obrambo Hajduk, bojazljivci ne bodo opravili ničesar. Z odhodom Zemljica je odprto vprašanje levega krila. Če bo Pepek zdrav, smo mišljenja, da bi on na tem mestu našel dokončno pravo mesto. Zaradi njegove telesne šibkosti in nastale blesure v gležnjih ne pride v poštev za napadalni trio, kjer bo treba poslati zdrave in poštrevne ljudi. Naj bo torej postava v napadu naslednja: Slapar, Jež, Janežič, Grntal in Pepek ali pa Janežič, Slapar, Jež, Makovec Grntal (so pa tudi druge solucije).

Od napadalcev Ljubljane zahteva vsa naša športsna javnost, da zaigrajo poštrevno in odločno, kajti za nedeljski uspeh ali neuspeh bodo imeli glavno odgovornost največ oni sami.

Ostalo prvenstvo

Ker je jutrišnje popoldne zasedeno s ligaško tekmo med Hajdukom in SK Ljubljano, je podavev prvenstvene tekme nižjih razredov v Ljubljani določil za dopoldanske ure.

Med tekmi bo glavna prireditelj ob 10. dopoldne na igrišču Slovana v Mostah za Kolinsko tovarno, in sicer srečanje

med Hermesom

in Slovanom

Oba nasprotnika sta ljubljanski nogometni publiki dobro znana in bosta gotovo tudi to pot pokazala dober in napet nogomet. Tekmo bo sodil Macoratti.

Razen tega bodo zasedena dopoldne še štiri ljubljanska igrišča, in sicer igrišče Mladike s tekama Korotan—Svoboda in Mars—Grafika, igrišče Most s tekama Slavija—Jadrani in Moste—Mladika ter igrišče Reke in Hermesa s tremi juniorimi tekmi.

Važna sta jutri še prvenstveni tekmi I. razreda med Olimpom in Reko v Celju ter Železničarji in Atletiki v Mariboru.

V nekaj vrstah

Gradjanstvu, ki je v četrtak zvečer srečno zapustil našo državno mejo na Jelenicah, je Hajduk pripravil še majhno razočaranje ne glede na to, da mu ni dal s seboj svojega igralca Matosića. Splitški klub je namreč razen tega odločno zavzel stališče, da se prvenstvena tekma med njim in Gradjanom, ki je določena za 22. t. m. v Splitu, ne more odgoditi. Zaradi tega bo moral Gradjan na to tekmo poslati svojo rezervno — v kateri bo igral med ostalimi srednjega napadalca tudi naš bivši Pikic — Zupančič, — s katero pa najbrže ne bo mogel obvarovati dveh točk izgube. »Purgarij« se bodo vrnila že 28. t. m.

V zvezi s sodelovanjem Hajdukovega igralca Matosića na turneji Gradjanskega po Svici, Angliji in Skotski, je dala Hajdukova uprava zanimive izjave, iz katerih je za nas važno posebno to, da se Hajduk za jutrišnjo tekmo z Ljubljano za nobeno ceno ni hotel odreči Matosiću. Klub naglašja, da je od nedeljskih dveh točk v Ljubljani zanj odvisno vprašanje državne prvenstva, ker ima s to tekmo odigrane vse težje tekme izven doma, na domačih tleh pa je v vseh bodočih srečanjih siguren favoriti.

Službene objave LNP

(Seja dne 4. t. m.)

Verifikacije igralcev: S pravico nastopa dne 7. t. m., ker je bil že čitan, za Ljubljano: Grntal Josip. — S pravico nastopa dne 14. t. m. za Domžale Krašovec Vinko, Ladiha Karl; za Mladiko Pollick Josip. — S pravico nastopa dne 4. februarja in 4. maja 1937 za Korotan-Kr. Magister Stanislav; za Domžale Glušić Kamilo. — Zaveznice se verifikacije Reichmana Antona in Pirnata Franca za Disk, ter Vebra Ivana za Olimp, ker niso plačane verifikacijske takse. — Suspendirajo se do poravnave obveznosti prejšnjemu klubu Sovine Vinko in Magister Stanko, oba Korotan-Kr., in Eiselt Rudolf, Slavija-Lj. — V roku treh dni za nas objavi dostaviti seznam izkaznic z odjavami Ljubljana za Magistra Stanislava, Reka za Glušića Kamila.

Trening v hoji. Smučarski klub Ljubljana opozarja vse tekmovalce, da bo jutri v nedeljo trening v hitri hoji, in sicer za seniorje na 15 km in za juniorje na 7 km. Poslednji bodo hodili v dveh skupi-

neh t. j. starejši in mlajši juniorji. Zbirališče jutri ob 8. pred staro cerkvijo v Šiški pod Bellevueom. Vsa mora imeti seboj nahrbtnik s potrebnim perilom in jopičem, da se bo po treningu preoblekel. Udeležba za vse tekmovalce obvezna!

ASK Primorje (Lahkotletska sekcija). Pozivamo vse lahkotletce, naj po nočevitvi nastopijo na mitingu SK Svobode, danes ob 15.30 in na klubovem mitingu, jutri v nedeljo dopoldne ob 10., obratkar na našem igrišču. Zlasti se opozarja na obvezan nastop Goršek, Gabrček, Pletersček, Skušek, Czurda, Stok, Weibl, Vahtar, Nabernik, Zorda, Aleš, Požar, Puljinja, Šrakar, Kranjc itd., vsi metalci, skakači in juniorji. Vsakokrat morajo biti v slatnici in javiti se tehn. vodji sekcije, g. Saneinu, najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovalca. Načelstvo.

SK Ljubljana. Drevo ob 20. v tajništvo strogo obvezen sestanek mostva, ki igra proti Hajduku. Juniorji naj bodo v nedeljo ob 9.15 na igrišču Hermesa zaradi prvenstvene tekme, rezerva pa ob 12.30. Postave vseh treh so razvidne na oknu tajništva.

SK Zalog. Ker je prv. tekmo Disk odpovala igrano v nedeljo s Slavijo na domačem igrišču. Igralci morajo biti najkasneje ob 14.30 na igrišču, Korosec, Lorbek sigurno. — V soboto ob 20. uri važen članski sestanek za nog. in dramsko sekcijo pri Kinovcu. — (Kol. sekcija.) V sredo ob 20. sestanek pri Zajcu. Vsi sigurno.

SK Slovan. Jutri ob 9.30 mora biti I. moštvo na našem igrišču, juniorji pa ob 10. na igrišču Hermesa. Grm, Poljšak, Keravec, Thuma, Ključec sigurno!

Beograjska radio oddajna postaja potrebuje prvovrstne glasbenike

z orkestralno rutino za simfonijstvo in koncertno glasbo in sicer: več glasbenikov za I. in II. violino, violo, fagot, rog in pozavniste (Zugposane), ter po enega za flauto, oboe, klarinet, trompeto in udaralke (Schlagwerk). Sprejemajo se samo pisane ponudbe, ki morajo vsebovati podatke o strokovnem znanju in šoli, dosedanjem uspehu, starosti in državljanstvu. — Ponudbe se morajo poslati do 15. novembra t. l. Poskusno igranje je obvezno. Angažman je stalen. Podrobne objavitve daje Radio A. D. Beograd, Jakišićeva 2/II, poštni predal 407.

Ze TISOČI so si REŠILI LASE s KOZMETIČNO TEKOČINO „MORANA“ KUPITE JO TAKOJ, prijatelja je in nežnega vonja TAKOJ izgineta prihlaj, vse kožne nepravilnosti. Krepi korenine, izpadanje las preneha. LASJE zrastejo na GOLEM mestu Pošljemo po povzetju, steklenica Din 40. Poštnina in paket Din 7. MODERNA KOZMETIKA MORANA — SPLIT Če ne boste s rezultatom zadovoljni, vrzemo denar!

NIVEA-CREME

KAJ POMENI DOBRA KREMA ZA VAŠO KOŽO. OPAZITE ŽE PRI DOMAČIH OPRAVILIH. A NIVEA KREMA JE TAKO POCENI!

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co. d. o. o. j. Maribor

Anketa o načrtu zakona o cestnih fondih

Zbornica za TOI v Ljubljani je nedavno prejela v izjavo načrt zakona o cestnih fondih ter je v zadnjem času k temu načrtu zbrala precej gradiva. Včeraj pa se je vršila se v Zbornici sami konferenca strokovnjakov in delegatov gospodarskih organizacij in korporacij. Vsega je bilo nevezkih 24 delegatov.

Konferenca je vodil zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorič, ki je v obširnih izjavah izjavil o posameznih določbah zakonskega načrta ter pojasnil pomen posameznih določb. Poudaril je, da tu ne gre za običajen zakon, ki bi urejal pravna vprašanja, temveč za zakon, ki naj omogoči izvedbo zgraditve cestnega omrežja v naši državi. Teje akcije naj bi dal ta zakon finančno podlago, zlasti s tem, da daje pooblastilo za najemanje domačih in inozemskih posojil, brez kakršneoli omejitve. Z zakonskim načrtom se uvajajo številne nove davčine, ne vsebuje pa zakonski načrt nikakega gradbenega programa. Prav zaradi tega pa je zakonski načrt zelo pomanjkljiv.

Razprave na anketi se je aktivno udeležilo znatno število povabljenih delegatov, tako univ. prof. dr. inž. Kral, predsednik Zveze inženjerske komore inž. Pirkmajer, dr. Ciril Pavlin, Josip Lenarčič z Vrhnike, predsednik Osrednjega odseka lesnih trgovcev Fran Škrbec, tajnik Zveze inženjerskega dr. Golia, dr. Rekar, dr. Žitsek in tajnik Združenja trgovcev Lo ze Smuc. Na podlagi obširne razprave so bile napravljene naslednje ugotovitve:

Načrt zakona predvideva dve vrsti cestnih fondov kot institucije za izvenproračunsko financiranje cestnih del. Z odlaganjem modernizacije cest smo izgubili že mnogo časa in se potreba zgraditve modernih cest zlasti občutljiva v dravski banovini, kar vidimo, da so vse okoliške države moderno uredile svoje ceste in s tem prišlele tujski promet nase. Odobrava se načelo, da se financiranje modernizacije cestnega omrežja izvrši izven rednega proračuna, toda dohodke je treba prvenstveno porabiti tam, kjer se steka. Zakonski načrt ne vsebuje nikakega konkretnega razreda del, ki naj bi se izvršila s sredstvi cestnega fonda, marveč, je to pridržano posebnim uredbi. S tem je dana možnost, da se s sredstvi razpolaga samovoljno, prištranko in brez sistema.

Zakon ne vsebuje niti določbe, da bi se morale v prvem redu upoštevati najbolj obremenjene ceste s preko 250 ton dnevnega prometa in da bi se morale najprej zgraditi moderne ceste, ki tvorijo turistične priključke na že modernizirane ceste sosednih držav. Zato je treba določiti gradbeni program, kjer bo treba v prvi vrsti upoštevati kraje z najbolj razvitim tujskim prometom in tranzitnim prometom na Jadransko morje, na drugi strani pa bo treba upoštevati najbolj obremenjene ceste. Po načrtu se i; sredstev fonda ne smejo graditi nove ceste, marveč samo kratki sektorji, ki so potrebni za dograditev že obstoječih cestnih zvez. Financiranje gradnje novih cest bi bilo torej izključeno. Ne glede na to, da je treba graditi tudi nove ceste, se mora upoštevati še dejstvo, da je na mnogih krajih pri obstoječih cestah uporaba sedanje trase za moderno cesto nemogoča in je treba določiti novo traso, ker se s kpanjem problem ne da rešiti.

Načrt zakona predvideva pooblastilo za najemanje posojil, domačih in inozemskih, in jamci za ta posojila država odnosno banovina. Nič ni določeno, pod kakšnimi

pogoji se smejo najemati ta posojila in do kakšne višine in komu se polagajo računi. Načrt zakona izdaja iz splošnih državnih dohodkov celo vrsto takšnih, trošarskih in carinskih dajatev v višini preko 100 milijonov Din, za kar bo vsekakor treba v rednem proračunu najti nekako nadomestilo. Uvaja pa tudi znatne nove davčine v višini okrog 140 milijonov Din, zlasti takso na nakladanje in razkladanje železnih vagonov, katere dohodek je predviden v višini 120 milijonov, ki pa bi po mnenju strokovnjakov donosala mnogo več, morda kakih 300 milijonov. Okolnost, da višina posojil z zakonskim načrtom ni omejena, pomeni, da se daje pooblastilo za znatne zadolžitve in je vrhu tega dana možnost, da se najemajo posojila pod težjimi pogoji, kakor bi bilo stvarno potrebno. Vzdrževanje cest in gradnja novih cest bi nadalje padla na breme državnega proračuna in banovinskih proračunov, ki ne bi bili prav nič razbremenjeni. Načrt celo predvideva kritje primanjkljaja iz sredstev državnega proračuna, če dohodki cestnega fonda ne bi zadostovali za kritje obveznosti.

Nove obremenitve, ki bi prišle poleg že veljavnih dajatev, bi sedanjemu finančno preobremenjenemu cestnemu prometu še povečale. Zato je bilo na anketi sklenjeno, da je treba izločiti vsa nova b. emena, zlasti predvideno takso na železniški promet. Predhodno je treba rešiti tudi vprašanje med železniškim in cestnim prometom. Železniška uprava še vedno misli, da ima monopol za blagovni in osebni promet in vidi v vsemem množinskem prevažanju oseb in blaga po cestah nedostopno konkurenco. Zato z vsemi umestnimi in neumestnimi sredstvi ovira razvoj cestnega prometa.

Predvsem bo treba ustanoviti samostojne banovinske cestne fonde. Končno je bila poudarjena potreba različnega postopanja v posameznih banovinah. Ugotovljeno je bilo, da je razmerje med državnimi in banovinskimi cestami v posameznih banovinah zelo neenotno. V dravski banovini odpadajo od skupne kilometraže na državne ceste le 12%, v drugih banovinah pa mnogo več, povprečno 25%, v zetski banovini celo 42%, v primorski 37%, v vrbski 33%, v vardarski 31% itd. Dravska banovina bi bila pri centralistični ureditvi na najslabšem. Načrt zakona ne nudi tudi nikakega jamstva, da bodo sredstva porabljena po določenih načelih, sicer bi bila ta načela vnešena v načrt. Izkušnja zadnjih let pa nas uča, da se porabljajo denarna sredstva, zbrana v aktivnejših banovinah, za tako zvane pasivne pokrajine, medtem ko se pokrajine, iz katerih doteka ta denar, zapostavljajo in ne dobijo niti potrebnih kreditov za redno vzdrževanje. Iz navedenih razlogov je potrebno, da se izdela po iznešenih načelih docela nov zakonski načrt.

Zaposlenost v oktobru

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja podatke o gibanju zaposlenosti v oktobru. Od septembra na oktober je število zavarovancev nazadovalo za 862 na 90.451. Povprečno število zavarovancev se torej ni mnogo spremenilo, vendar je prišlo v teku meseca do znatnejših fluktuacij. Zaradi nenadnega mraza, ki je nastopil v prvi polovici oktobra, je nastal zastoj v sezonskih obratih, zlasti v gradbeni stroki, in je število zavarovancev od 1. do 14. oktobra nazadovalo za 2723,

Poročni darovi holandski prestolonaslednici

Vsa Holandska se pripravlja, da proslavi čim sijajnejše dan bližnje poroke svoje prestolonaslednice. Po vsej državi ji pripravljajo poročna darila. Na sliki vidimo odlično gospe iz Rotterdama, ki izdelujejo dragoceno preprogo, da jo poklonijo bodoči vladarici

Kaznjenci v zaupnih položajih

Bivši zločinci v Cayenni — bodoči kuharji, šoferji in vrtnarji

Kakor smo pred časom že poročali, se Francija pripravlja, da odpravi bagno, katerega grozote je Viktor Hugo tako nazorno opisal v svojem romanu »Les Misérables«. Po poročilih francoskih listov bo pomenila odprava kazenske kolonije v Cayeni prvi družabni prevrat.

V vseh mestih in naseljih te kolonije, zlasti v mestu St. Laurent de Maroni, bodo namreč kaznjence zaposlili kot sluzabnike, kuharje, kočijaže, šoferje, vrtnarje in podobno. Kdor potrebuje kaj oseba, se obrača na kaznišniško upravo, ki izbere med jetniki najzanesljivejše in jih oddaja ljudem. Gospodinja s Cayene so že ponovno izjavile, da so zelo zadovoljne s kaznjenci, ki delajo v njih gospodinjstvih. Kaznjenci smatrajo nastop takšne službe seveda za rešitev iz pekla in se zato trudijo, da bi s svojim vedenjem in pridnostjo napravili na ljudi dober vtis.

Ce je moral kaksen kaznjence v Cayeni prebiti pet let prisilne delavnice, je obveljala po preteku tega časa zanj običajno tako zvana »doubleage«, podvojitev. To je pomenilo, da je moral prebiti še pet let kot na pol prost človek v Cayeni, ni bil

več pod nadzorstvom, toda imel ni tudi dovoljenja, da bi smel iz Cayene oditi. Porog iz te dežele, ki je polna močvirij, smrtonosnih pragozdov, divjih zveri in kač, se posreči le v redkih primerih.

Za dela v gospodinjstvih i. t. d. pa že prej niso sprejemali samo pol prostih kaznjencev, temveč tudi kaznjence prejšnje stopnje, če so se obnašali posebno dobro. Takšnim kaznjencem so dajali neredko celo zaupna mesta in le malokdaj se je zgodilo, da bi bili to zaupanje zlorabili. Če so jim dali n. pr. v nadzorstvo živila ali dragocenosti, tedaj je ta dokaz zaupanja učinkoval nanje po navadi vzgojno.

Čiščenje

v pariškem tisku

Francoska vlada je odstranila iz upravnega sveta znane poročevalske agencije Havas Guiniera, ravnatelja pariškega »Journala« in znanega desničarja. To je storila z utemeljitvijo, da ni znal ločiti politike in poslovnih zadev, listi ljudske fronte pa pišejo, da je to le prvi korak za obsežne spremembe v vsej francoski tiskovni stroki. V bližnjem času je pričakovati novih reform v tej stroki, posebno pa tudi izdelavo novega tiskovnega zakona. »Populaire«, glasilo ministrskega predsednika Leona Bluma, spominja javnost na ulogo, ki jo je imel Guinier v aferi Stawiskega in pravi, da je vlada ljudske fronte z njegovo odstranitvijo iz uprave agencije Havas napravila konec položaju, ki ga ni bilo mogoče še dalje prenašati. Odstranila je z njim notoričnega fašista, provokator Charles Maurras pa je tudi že nekoliko dni za zamreženimi okni. Listi desnice pa seveda ne štedijo z ostrimi napadi na vlado. Tako govori znani Keryllis v »Echo de Paris« o neverjetnem nasilnem dejanju ministrskega predsednika in pravi: Nismo ne Madrid, ne Moskva, pa tega tudi ne bomo mirno požrli. — Zanimivo je, da Guinierov list sam, »Journal«, nič ne komentira dogodka in da se omejuje samo na objave glasov iz drugih listov.

Sumljivi šumi v stropu

Družina nekega budimpeštanskega zdravnika je neko noč začula v stropu jedilnice, kjer je bila zbrana, neke šume, istočasno se je začel kručiti omet. Pozvali so policijo, ki je v jedilnici luč ugasnila in čakala v kotu, kaj se bo zgodilo. Ni trajalo dolgo, da je v stropu nastala luknja, ki se je čedalje bolj večala, na zadnje se je spustila skozi njo vrvi in po vrvi so priplesali v sobo trije moža, karji. Ti niso imeli niti toliko časa, da se cevestijo, pa jih je policija že imela zvezane. Možakarji so izpovedali, da so »žrtev hude pomote. Mislijo so vlomiti v sošedno vletrgovino s parfemi, kjer bi navrtali blagajno.

Hohenzollernci so se učili pri Hamurabiju

Od kod je črpal bivši kajzer ideje za svojo politiko, ki je vodila do svetovne vojne

Te dni je imel bivši nemški kajzer v »doornski delovni zajednici, ki jo je ustanovil sam nalašč za to, da bi mogel kdaj

Moderno krošnjarjenje

V angleškem podeželju prakticirajo krošnjarji tu prikazano metodo za zalaganje svojih odjemalcev z vsakdanjimi potrebščinami. Nič več težkih oprtnikov na lastnem trebuhu, temveč cela potujoča skladišča, ki se »nosijo« sama...

Ob influenci

Bolezen je nevarna posebno starejšim in slabotnim osebam

Občutljivost za influenco je tako razširjena in bolezen se prenaša tako lahko, da o sigurni zaščiti zoper njo ne moremo govoriti. K sreči je nje potek večinoma lahek. Vendar pa utegne postati starejšim in slabotnejšim osebam prav nevarna. Te naj se torej še posebno pazijo pred njo.

Ker so bolniki za influenco in prostori, v katerih ležijo, glavni vir okužitev, naj se zdravi ljudje teh čim bolj izogibajo. Če imaš bolnika doma, ne stopaj brez potrebe v njegovo sobo. Bojzljivi ljudje pa naj se iz krajev, kjer razsaja bolezen, preselijo v

takšne, kjer je ni. Bolniško sobo, bolnikovo perilo, sploš vse, kar prihaja z njim v dotik, posodo, izmetke itd. je treba temeljito razkuževati. Ker je okužitev na prostem lažja nego v običajnem prostoru, je bolehnim in starejšim osebam priporočati, naj ne hodijo ven, posebno ne ob neugodnem vremenu.

Da se sluznice dihalnih organov, ki so v prvi vrsti izpostavljene bolezni, napravijo občutljive zanj, je treba grgrati, izpirati nos in inhalirati. Če te je bolezen že prišla, pojdi tudi v najlažjih primerih takoj v posteljo in sicer za tako dolgo, dokler ni izključena vsaka nevarnost ponovitve bolezni. Najmanj tri dni ne smeš imeti več mrzlice, preden se dvigneš iz ležišča. Kajti baš ponovitve in komplikacije, kakor pljučnica in vnetja zarezbrnice, oslabele srca in živčna obolenja delajo influenco posebno nevarno.

Maurice Thorez

francoski komunistični prvak, ki dela s svojimi govorniškim nastopi hudo kri v fašističnih državah in prireja tudi svojih zmernejšim tovarišem iz francoske vlada-joče ljudske fronte sive lase.

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varuj svojcem zavarovalnico

Umor z redkim strupom

Pred nekoliko dnevi je slovit angleški toksikolog prof. E. Carter pojasnil neki umor s strupom, ki so ameriški kriminalisti zaman ugrabili o njem. Povabili so ga, naj bi se udeležil preiskave o umoru bivšega newyorškega bančnega ravnatelja Shawilla, ki so ga našli v njegovi pisarni mrtvega. Njegov obraz je bil temno zelen, poteze v obrazu so bile strašno spačene. Brez dvoma je šlo za zastrupitev, toda niso mogli dognati, za kateri strup gre. Prof. Carter pa je ugotovil, da gre za učinke izredno majhne množine »tuduja«. Strup tu izdelujejo v Indiji, pa še tam ga poznajo le zelo redki ljudje. V kriminalistiki ga še niso uporabili. Sedaj iščejo moža, ki je izgotovil strup in ki je bil moral mnogo let živeti v Indiji.

Mrtvo morje ni mrtvo

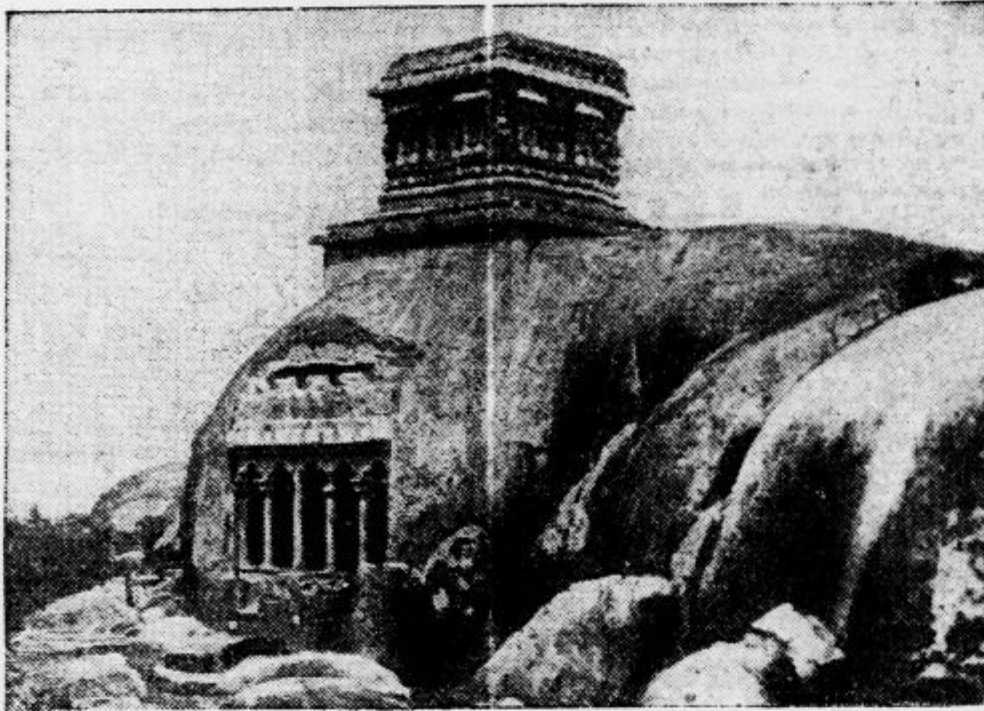
V vodi Mrtvega morja, o katerem so doslej menili, da ne daje zavoljo preobilice svoje soli, pepelike in drugih rudniških snovi življenju nobene možnosti, je sedaj neki član jeruzalemskega vseučilišča prvič odkril žive organizme. Po skrbni preiskavi so našli tri različne mikrošopske življenjske oblike: stanice, ki so podobne kvaznim glivicam, palčaste bakterije in organizme, ki se odlikujejo z dolgimi tankimi nitkami. Te preiskave ta čas še nadaljujejo.

Najdba v Perzepolisu

Ameriški starinoslovci so odkrili v Perzepolisu, prestolnici nekdanjega perzijskega kraljestva, 2400 let star relief, ki predstavlja kralja Darija (na prestolu) in njegovega naslednika Kserksa

Indijsko stavbarstvo

Staro indijsko svetišče pri Madrasu, vsekano vse v živo skalo.

Marijuana — novo mamilo

Čedalje češče je slišati o novem mamilu mehiškega izvora, o marijuani. Liste te rastline posuše in pomešajo s tobakom in zvijajo v cigarete. Kadilec takšnih cigaret dobi že po prvih dimih občutek posebne moči in veličastva, kmalu se mu prikažejo tudi vizije orientalske lepote. Ta učinek mamila je bržkone povzročil, da se je tako kmalu razširilo med razdelinjenec življenja.

To je zelo nevaren strup. Ne toliko zavoljo svojih zlih učinkov na zdravje, kajti v tem pogledu ni tako hud kakor opij in morfij, pač pa zavoljo tega, ker ga je mogoče v nasprotju s takšnimi strupi, ki jih dobiš le z zdravniškim receptom v lekarni ali po dragih ovinkih od trgovcev z mamili, prideliti v vsakem, tudi najmanjšem vrtu. Najti rastlina, ki daje strup marijuano, ni nobena druga nego — konoplja, ki daje rabljo vrvi, a uničuje poleg tega še neprijetno več ljudi v podobni hašiša in bhang. Čeprav izvira konoplja iz Orienta, uspeva v vsakem zmernem podnebnju, sama se seje in

sama se širi kot plevel vsepošod, kjer je nekaj neobdelane vlažne zemlje in kjer je kmetova roka ne zatira z vso energijo.

V Ameriki rase kot plevel skoraj v vseh državah. Seveda pa ta divja konoplja ni posebno primerna za pridelovanje marijuane. Kakor druge rastline, od katerih hočemo nekaj imeti, jo morajo šele gojiti, drugače ne daje zadostne količine strupa, ki bi bil tudi po kakovosti nekaj vreden. Kadilec in trgovci marijuane jo zato gojijo v vrtovih ter ji od časa do časa oberejo liste. Seveda je ne gojijo v gredah, na katere bi postala pozorna policija, temveč v skritih kotih, med drugimi rastlinami, ki jo prikrivajo. Rastline ženskega spola dajejo več marijuane, zato moške rastline pulijo iz zemlje, čim jih kot takšne spoznajo, da dajo več prostora in svetlobe donosnejšim ženskim rastlinam. Zetev je v septembru in oktobru, sedaj je torej čas, ko stiče ameriška policija po vseh kotih za skritimi nasadi konoplje. Še pred kratkim je n. pr. v Brooklynu odkrila nič manj nego 17 ton konopljevih rastlin in jih uničila.

Kirurgija v starem veku

Lobanje z znaki primitivnih in mučnih operacij

V Tel-Duveiru pri Lahišu v Palestini je ekspedicija prof. Wellcomea odkrila tri človeške lobanje, ki kažejo znake primitivnih kirurških posezkov. To so prve najdbe svoje vrste v Aziji, našli pa so jih v grobovih iz časa osemnajste egiptске dinastije ali židovskega kraljestva.

Nad 1500 trupel je bilo v teh grobovih in menijo, da gre za žrtve upelavitve Lahiša po asirskem kralju Senaheribu 701. pred našim štetjem. Starejša okostja pa izvirajo gotovo iz 15. stoletja pred našim štetjem.

Od lobanj, ki kažejo znake operacij, sta dve s sledovi trepanacij, kakor smo jih poznali doslej samo iz Peruja v času pred Inkij in med njihovim časom. Skoraj iz-

ključeno je, da bi bila kakšna zveza med obema kulturama v Sprednji Aziji in Južni Ameriki, vsekako pa so v obeh primerih izdelali isto metodo, da so iz lobanjskih kosti izrezavali majhne, kvadratne kose. V Peruiju so v ta namen uporabljali kamenite sekire, ki so morale pacientom prizadevati strašne bolečine, ne da bi pri tem popolnoma dosegli svoj namen. Kirurgi starega Kanaana so imeli po vsej priliki več strokovnega znanja in spretnosti. Ena »zmed lobanj je pripadala mladeniču. Kost je prežagana na nekem mestu, kjer je šest milimetrov debela. Iz raznih znakov je razvidno, da so palestinski pacienti razen enega srečno prestali težko operacijo.

Misli Andreja Gidea

Med svoje osebne sovražnike prištevam: obračitelje pomena, obrekovalce, hujškatelje, nazadnjake, zamudnike in dovtipneže.

Sovražim vse, kar človeka ponižuje. Vse, kar ga utegne napraviti manj pametnega, manj zaupljivega ali manj odločnega. Kajti ne verjamem, da spremljata modrost vedno lenoba in nezaupanje. To je tudi tisto, zavoljo česar mislim, da je v otroku čisto več modrosti nego v kakšnem starcu.

Njih modrost?... Ah! Bolje je, da bi s svojo modrostjo ne delali preveč komedij. Ta modrost obstoji v tem, da živijo čim manj, da o vsem sumničijo, da se vsega čuvajo.

Njihovih nasvetov se držijo vedno nekaj preživetega, pesniškega.

Primerjali bi jih lahko z nekimi materami, ki svoje otroke s svariili poneumnjujejo: Ne gugaj se tako močno, vrv se bo utrgala.

Ne postavljaj se pod to drevo, tresčilo bo. Ne stopaj po vlažnih tleh, spodrslito ti bo. Ne vsedi se v travo, dobil boš liče.

V svojih letih bi moral biti pametnejši. Kolikokrat ti bom morala ponoviti, da se ne smeš oprati s komolci na mizo...

»Ta otrok je nezmožen.«

»Ah gospa, ne tako nezmožen, kakor vi!«

Gramofonske plošče nadomestujejo zvonove

V Frankenthalu pri Mannheimu na Nemškem so posvetili novo katoliško cerkev, ki ji pa manjkajo še zvonovi. Na dan posvetitve so si pomagali na moderen način. Kupili so gramofonske plošče, ki posnemajo zvonjenje, in jih združili z ojačevalno napravo. Tako so se pri svečanosti glasili z zvonika daleč naokrog zvonovi, ki jih ni, in izkazali so se prav dobro. Ta ideja bi se dala izkoristiti še marsikje v sedanjih težkih časih.

ANEKDOTA

Na vprašanje nekega lista, katerih deset knjig je najboljših, je Shaw l. 1901. odgovoril:

»Dati vam morem le zelo nepopoln odgovor, kajti doslej jih še nisem toliko napisal.«

VSAK DAN ENA

Požiralec ognja izpoveduje svojo plamenčo ljubezen. (»Musketec«)

A. Poltzer:

Pot brez cilja

Roman

»Najprej si priveživa dušo s požirkom calvadosa, gospod Weindal!« Nalil je. Roka se mu je nekoliko tresla.

Calvadosa nisem dotlej nikoli Bog ve kako spoštoval, a če bi mi bil Petitjean namesto normanskega žganja nalil črnica, bi ga bil prav tako brez pomislekov zvrnil.

Nazadnje je sedel Petitjean za svojo pisalno mizo; jaz sem bil spustil v usnjeni naslanjač, ki je bil pripravljen za goste. »Nestrno čakate, kaj ne, da vam povem, kako se mi je posrečilo razkrinkati morilko...?« je izpregovoril detektiv.

Sveda sem hitro pritrdil.

V resnici pa nisem bil zelo radoveden, naj se mi bralce še tako čudi. Gotovost, da Milica ni bila morilka, me je navdajala s toli močnim čuvstvom sreče, da ni bilo v meni prostora za nobeno drugo skrb.

25. poglavje

»Da govorim popolnoma odkrito,« je začel Petitjean, »od kraja nisem bil posebno trdno prepričan o naši nedolžnosti. Marsikaj je pričalo zoper vas. Šele ko sem našel izgubljeno svinčenko in pla-

valnem telovniku, sem vas izvil iz suma. Vendar mi je bilo še daleč do tega, da bi bil imel streljajočo moilko. Na ladji je bil še marsikdo, ki bi mu bil dosti prej prisodil to dejanje.«

Petitjean je pomolčal in segel po škaflo z vžigalicami.

Pripomnil sem: »Tudi meni se ni niti sanjalo, da bi bila utegnila streljajoča sprožit usodni strel. V svojem lastnem ugibanju sem jo imel za popolnoma nesumljivo. Kaj ji je moglo biti do tega, da je ubila Lawrencea?«

Petitjean je bil v tem znova prižgal ugaslo smotko, je prikal.

»Pravilno! Brez nagiba ni storilca. Kriminalna oblast si je natanko ogledala vse, ki so bili ob času dejanja na ladji. Poizvedbe so dognale, da je gospa Wilsonova prvič potovala z jahto in da ni bila do milijonarja sploh v nikršnih odnosih. Zakaj naj bi ga bila ustrelila?«

Umor je bilo prisoditi samo človeku, ki bi bil sovražil lastnika ladje ali ki bi si bil obetal od njegove smrti kako korist. Pri nadaljnjem iskanju morilca je bilo torej treba izločiti tudi vso ladijsko posadko.

Buonavoli mi je omenil, da ste imeli na sumu ladijskega strežaja. Priznam, da se je zdel ta izprva tudi meni čuden človek. Nobenega dvoma ni o tem, da mož ni popolnoma svoje pameti. On, ki so ga samo zopne okolnosti prisilile, da je sprejel dobro plačano službo na ladji, je čutil do kriča-

vega in bahavega milijonarja, ki se ni vprilo oseba nikoli brzda, skoraj bolno mrzlo.

Vendar — tudi ta sum je bilo treba opustiti.

Zame je bilo toliko kakor gotovo, da Lawrence ni bil usmrčen tam, kjer so ga pozneje našli. Če bi bil padel smrtonosni strel na hodniku, bi ga bil moral slišati vsaj telegrafist. Mož je spal v eni izmed kabin za goste. Lawrence mu je to dovolil, ker se telegrafist v svoji tesni kabini pri sredi ladje ni dobro počutil.

Telegrafist je izpovedal, da je do dveh ponoči bral. Ker ima že po poklicu tenak posluh, bi bil moral vtičljub hrumenjav valov slišati strel, ki bi bil počil tako blizu njega.

Tudi ta okolnost je izprva pričala zoper vas, gospod Weindal! Ko sem pa našel izgubljeno svinčenko in sem imel po tem takim dokaz, da strel, ki se je bil sprožil v vaši kabini, ni bil tisti, ki je ubil Lawrencea, sem se vprašal: odkod bi bilo torej utegnilo priletelet smrtonosno zrno?

Poskusi so pokazali, da je bilo samo v milijonarjevi kabini možno sprožiti strel, ne da bi ga bil kdo slišal — in še to le tedaj, če bi bilo morje nemirno in če bi bile vrtnice zavese zagnane.

A zakaj si je bil morilec naložil trud in nevarnost, da je spravil truplo na dokaj oddaljen kraj, kjer so ga pozneje našli? Nedvomno zato, da bi obrnil sum na vas. Prav zaradi tega sem pa moral sklepati, da je bil storilec telesno nenavadno močan...«

Tu sem segel Petitjeanu v besedo. »Kaj, mar je bilo neogibno potreba spraviti mrtveca v bližino moje kabine, da se je sum obrnil proti meni?«

Detektiv se je prevečeno namuznil.

»Povejte mi, gospod Weindal, ali bi bili vi s svojo boho roko zmogli prenesti dva stota težko breme iz svoje kabine v umorjenčev?«

»Razumem...!«

»Storilec je mislil takisto, in to mi je dokazovalo, da mora biti dokaj razumen človek.«

Zato se mi je zdelo nesmiselno, iskati storilca v črni služabniku.

A tudi strežaj ni mogel biti morilec. Mož, ki je skoraj že star, nikakor ni imel moči, ki je bila potrebna za prenašanje trupla.

Iz prav tega razloga sem moral izločiti tudi ženske, ki so bile na ladji. Nobeni nimam prisojal dovolj telesne moči.

V svoji zadregi sem že sumil ladijske častnike. Vendar nisem našel za ta sum niti najmanjše opore. Prišel sem bil na mrtvo točko, s katere me je spravil šele srečen slučaj.

Kakor že tolikokrat, sem se tudi tisti dan spet napotil na jahto in sem — da po pravici povem, brez posebnega pričakovanja — znova kar najskrbnejše ogledoval prostore, v katerih se je bila odigrala skrivnostna drama. Tedaj sem po naključju postal priča majhnega pripetljaja. Pripetljaja, ki sem ga od kraja bolj v svojo zabavo kakor s posebnim zanimanjem opazoval.

Kulturni pregled

Rudolf Karel in njegova „Botra Smrt“

Iz razgovora s skladateljem

Priklupen gospod z obličjem dobrodušnega profesorja, strog umetnik, a na zunanjo prav ni umetnik: Mož brez poze in patosa, globok v svoji notranjosti, naraven in preprost v stiku z ljudmi. Izrazil Čeh, a slovansko širok: bivši legionarski častnik.

Sedmo z mojstrom Rudolfom Karelom, skladateljem opere »Botra Smrt«, ki je pravkar dozorela za premiero v Ljubljani. Govorimo o Pragi, o njenih glasbenih in literarnih razmerah, o Narodnem dividu, o Talichu in še o marsičem.

Smo v gostoljubnem domu češkoslovaške konzula g. Miňovskega. Odlični gost iz Prage hvali Ljubljano in njeno kulturno življenje. Pogovor se razpleta, ustvarja se prijetno duševno ozračje.

Toda, preden se prične interview, naj predstavim skladatelja Rudolfa Karla kot glasbenika, poslušajoč se pravkar izišlega priporočljivega priročnika, ki mi je po naključju pri roki (VI. Helfert — E. Steinhard, Histoire de la Musique dans la République Tchécoslovaque, Praga 1936.)

Rudolf Karel se je rodil l. 1880 in je zadnji učenec velikega skladatelja in glasbenega učitelja Antonina Dvořaka. V njegovi šoli si je pridobil trdno in sigurno tehnično podlago. Po svoji duševni konstituciji se Rudolf Karel oddaljuje mojstru Dvořaku. Karlova glasba je po čvrsti logiki svoje zgradbe objektivna in daleč od osladne čuvstvenosti. Njegove glasbene misli odlikuje močna realnost, tematika njegovih skladb je vedno dosledna. Rudolf Karel je predhodnik povojnega konstruktivizma, razlika je pa v tem, da pri njem konstruktivizem ni še glasbeno načelo: izhaja bolj iz njegovega stvariteljskega temperamenta kakor iz programa. Če bi hoteli v preteklosti najti skladatelja sorodnega tipa, bi se zaustavili pri Johannesu Brahmsu in njegovem novoklasicizmu, izmed novjših pa pri Maxu Regeru, ki mu je Karel po muzikalnem tipu najsorodnejši.

Rudolf Karel, sedaj profesor slavne prške konservatorije, je pred vojno opozoril nase z nekaterimi večjimi skladbami (simfonija, sonata), med vojno je kot ruski legionar spisal simfonio pesnitev »Demone«. Prvi operni poizkus (Hella) je izvršil še kot študent, druga operna skladba »Isino srce« (na libreto K. H. Hilarija) je prišla na oder skoraj 20 let po nastanku in imela velik uspeh. L. 1922 je dovršil mogočno skladbo za moški zbor »Zborovec, l. 1926, pa kantato »Vstajenje«, poem domovinskega občutja in radosti nad narodnim osvobodjenjem. Sedaj se začneja njegove glasbeni izrazi nekoliko poglabljati v čuvstvenost. V »Botri Smrti« je dosegel največjo preprostost tehnične kompozicije in najgloblji komunikativni izraz čustev. Tako se je predhodnik konstruktivistične glasbene smeri, — končujoča pisca zgoraj citiranega priročnika, — obrnil zoper ta sistem prav tedaj, ko je konstruktivizem postal sodobna glasbena smer.

— Vas torej zanimajo moji vtiski iz Ljubljane? — Je dejal profesor Karel s prijaznim smehljajem, kakor da se z mejo vred zaveda konvencionalnosti takihle intervjuov. Nato je rekel: — Veste, kot glasbeniku mi je na tej vaši sorazmerno majhni a priklupni in čudovito delavni Ljubljani predvsem simpatično to, da se v toliki meri briga za vse nove pojave, da se ne boji delati poizkusov in biti avantgardna. To vem in cenimo tudi v Pragi.

»Če sem prav poučen, sem vprašal, ste bili na koncertu z Lisztovim.« Kristome! Tako ste imeli priliko spoznati tudi nivo naših koncertnih prireditelj. Ali bi mi lahko kaj o tem povedali?

— Da, bil sem na koncertu. Dopotoval sem v Ljubljano prav tistega dne, izmučen od dolgega potovanja, a ko sem bil izvedel, da dajejo v Ljubljani Lisztovega »Krista«, sem se vzlic vzle utrujenosti odzval prijaznemu vabilu g. konzula in obiskal prireditel v dvorani Filharmonične družbe. Ni mi žal, da sem se bil oddaljil za ta prvi stik s koncertno Ljubljano. Čeprav bi se dalo Lisztovemu delu marsikaj oporekati, vendar ni škoda truda, ki ga zahteva delo ta-

ke kvalitete. Izvedba je napravila name najboljši vtisk. Zbor Glasbene Matice me kajpak ni mogel presenetiti, ker ima tudi v Pragi dober sloves, občudoval sem pa discipliniranost orkestra, ki ni enotno glasbeno telo, marveč je bil sestavljen ad hoc, in vendar je tako krasno rešil svojo nalogo. Ta uspeh pripisujem v nemali meri dirigentu rav. Poliču.

Odtod se je pogovor zanesel k problemu mojstrove glasbene tvorbe.

— Jaz sem absolutni muzikant in izrazil človek sedanosti, — je dejal prof. Karel o sebi. Ne pišem ne atonalne ne hromatične glasbe, nikdar nisem bil ne romantik in impresionist. Zame ima glasba svojo formalno zakonitost, ki jo je treba spoštovati. Z »Botro Smrtjo« sem hotel ustvariti opero, ki bi bila kot glasbena stvaritev preprosta, nepastozna, brez artizma, torej ljudska v najboljšem pomenu besede. V njej ne najdemo opernega patosa. Res se kdaj pa kdaj se razliva po nji čustvena barvita, a nikjer ne prehaja v sentimentalnost, kajti tudi čuvstvo se mora vkloniti strogi zakonitosti osnovne glasbene forme. V ostalem pa: ne bojim se disonanc, a tudi ne konsonanc.

»Kje je mesto te opere v sodobni češki operni produkciji?«

Mojster se je nasmehnil: — To naj določajo drugi.

»Toda njen stilni odnos nasproti predhodnicam, postavimo, nasproti Janečkovim operam?«

— Struktura moje opere je zahtevala posebno glasbeno obdelavo, vendar sem se hotel pri komponiranju ravnati po svojih predhodnikih, toda pri delu samem me je nekoliko zaneslo drugam: to boste sami videli. — Zanimava vas, koliko časa sem pisal »Botro Smrt?« Prišel sem ob božicu l. 1928, končal v začetku l. 1931 — torej dobri dve leti. Prvo dejanje sem napisal trikrat drugo dvakrat. Šele tretje me je zadovoljilo v prvi obdelavi. Delal sem le ob počitnicah; drugo dejanje sem pisal v Brezinu na češkomoravski višini z njenim otočnim pokrajinskim likom, močvirji in samotnim drevjem, zvijačkom se v vetru.

»Torej so prišle tudi v glasbo refleksije te otočne pokrajine?«

— Kdepak! — Je veselo vzkliznil skladatelj. — Dobro zapišite, da je to najpomembnejša operna kar jih more biti. Osnova njenega libreta je vesela narodna pravljica, vsa njena modrost je v tem, da je smrt tako naravna kakor življenje in da se moramo te botre prav tako malo bati, kakor se je boji veseli godec, ki v nji nastopa.

»Torej bi lahko rekli po slovensko: Do bra botra Smrt?« sem pripomnil.

— Da, to bi točneje označevalo duha moje opere. In mojster je prečital nekatere šaljive odlomke iz libreta. Stanislava Loma (Mojiša), znanega dramatika in sedanjega upravnika Nar. dividla v Pragi. Obup in veselje, jok in smeh, življenje in smrt, kruta resnica in bajna pravljica — vse je pestro prepleteno med seboj.

Fabula (v najboljši zgoščenih stavkih): Veselmu godcu se narodni trinaesti otrok, išče botro, a je nikjer ne najde; že se hoče iz obupa obesiti. Tedaj pa pride sama Smrt in se mu ponudi za botro. Objubi, da bo napravila iz dečka slovčnega zdravnika. Po 13 letih, kakor sta se domenila, privede otroka k Smrti v njeno pravilno kraljestvo, kjer goreče sveče označujejo dolgotrajno življenje posameznih ljudi. Smrt ga prijazno sprejme in prevzame mladeniča, da ga vzgoji za doktorja, oče pa med tem lovko pretakne dogorevajočo svečo svojega življenja in si ga tako podaljša. V tretjem dejanju je krščene Smrti že znamenit doktor, ki dela po zanesljivemu receptu svoje botre: kjer opazi smrt pri vzglavju, kliče duhovnika, kjer pri vnožju, je ozdravljenje zagotovljeno. Tedaj mu privedejo v zdravljenje otočno princeso, v katero se zdravnik zaljubi. Tu pride do konflikta med njim in botro Smrtjo, ki se postavi k vzglavju. Pa se pojavi stari veseljak godec in sredi napete zmede obrne posteljo, da tako prekanj smrt. Na svatbi sina s princeso zaplešeta stari godec in botra Smrt, ki ga stisne v svoj objem in ga plesaje odpelje v večnost.

»Kako ste zadovoljni s tem, kar ste videli na skušnjah o ljubljanski operi?« Bilo je zadnje konvencionalno vprašanje, zakaj med tem nam je bil prof. Karel odigral na klavirju vrsto značilnih pasaj in povedal marsikaj, kar je šlo preko okvira interviewa.

— Zadovoljen? Lahko bi rekel: v marsičem presenečen. Kajti uprizoritev moje opere ni lahka naloga: je to stilno nenavadno in po zahtevah ogromno delo. Oprileli so se ga z vso resnostjo in zastavili zanj najboljše moči — vsi po vrsti. Obetam si uspešno predstavo.

Medtem se je nekje v bližini že plazila mrka Polnoč in redke zvezde so hladno sijale nad Rožnikom, ko smo spremili skladatelja »Botre Smrti« do »Slona«.

— o.

Gledališka literatura na čl. razstavi

Češko gledališko življenje je izredno pestro in tvorilo. Gledališko prakso podpira močna originalna strokovna literatura, ki se danes že lahko meri z vso zapadnoevropsko gledališko književnostjo. Vidi se sicer, da so dobili Čehi marsikatero pobudo od Rusov, toda danes so se priključili kot enakovredni gledališki tvorci umetniškemu stremeljenju našega časa. To dokazujejo razne publikacije. Nekaj jih lahko vidimo tudi na razstavi. »Zgodovina Narodnega gledališča« v šestih velikih, razkošno opremljenih knjigah (drama in opera) pričča, koliko žrtvujejo Čehi za svojo gledališko umetnost. Nadaljno štiri knjige o povojnem češkem gledališču so izredno zanimiv in važen dokument raznih struj in stremeljev v zadnjih desetih letih. Posebno gledalčevu pozornost vzbujajo slike raznih inscenacij. Na dramaturškem polju so važne publikacije Rutteja, Götzja, Hilarija, Fišerjeja itd. Izredno plodovita je v zadnjih letih češka originalna dramatika, čeprav so na razstavi le drame nam bolj znanih dramatikov (Langer, Capek, Werner, Scheinpflugova, Tetauer itd.). Tudi slovška Gledališka matica je poslala svojo revijo in nekaj dram. Izložene so tudi knjižne izdaje čeških prevodov slovenskih dram: Novčanove »Veleje«, Lipahovega »Glavnega dobitka« in Kretovih »Celjskih grofov«.

Zelo zanimiv del gledališke razstave so rokopisni prevodi čeških del v slovenščino. Kot najstarejši rokopis je razstavljen prevod Andrejkovega Jožeta Tyhove igre »Čeh in Nemeč«.

Operna literatura je izredno dobro zastopana s krasno izdajo partiture »Smetane« Prodanca neveste, nekaj klavirskih izvlečkov Dvořakovih oper, Fibicha itd. Opernim skladbam sledijo razne koncertne in druge kompozicije od najstarejših avtorjev do najmodernejših.

Kot okvir gledališkemu delu razstave so na mizah razstavljene slike raznih, najzanimivejših inscenacij iz vodilnih prških gledališč (Narodno in Stanovsko gledališče, Mestno in Komorno gledališče, »Osvobodeno gledališče« Voskovec in Veričja, Gledališče »D 36« režiserja E. F. Buriana). Zanimiv pogled o delu češkega igralca nam nudi »Zbornik češkega igralca«, ki ga je sestavila Götzova. Od vojna do najmlajših so v njem zastopane najboljše moči današnjega češkega gledališča. V uvodu je kratek opis in karakterizacija vsakega posameznika, nato pa sledi slike najboljših likov. Tudi naš znanec in bivši član našega gledališča g. Z. Rogoz je močno zastopan v tem albumu, kar je samo dokaz njegovih sposobnosti in njegove priljubljenosti. Članek o njem se konča z ugotovitvijo, da poleg vsega drugega spada Rogoz med »najboljše naše igralce«. Album ga torej že priteva med češke igralce.

(k.)

Zapiski

»Življenje in svet« prinese v prihodnji številki, ki izide kot priloga ponedeljskega »Jutra«, članek prof. Antona Ovna »V Gregorčev spomin« (ob 30 letnici smrti), na daljše se prispevek primarja dr. Göstla »Z zgodovine psihiatrije«, dr. Ivan Lah je zastopal s topotnim in literarnim zgodov. člankom »V češkem rajst, ki vsebuje zanimive podatke o sliki pesnika K. H. Máche in obenem zabavno opisuje pisčev izlet v Mnihovo Hradišče, kjer je na Vakištnu slika Janeza Kretnika, ki ima obraz pesnika Máche. Nadaljujejo se Dumašovi »Trje musketirji« z Norredorovimi ilustracijami. V rubriki »Literarnega sveta« A. Debeljak spominja 300 letnice Nicolasa Boileaua. Vmes med članki so številne drobne vesti, ilustracije so tudi lokrat obilne in zanimive, članek »Deset zapovedi zoper hripos« daje v sezoni jesenskih prehladov kaj koristne mišljaje in nasvete. Rubriki »Šah za bistre glave zaključujeta število, ki ima na naslovni strani poštni nagrobnik Simona Gregorčiča.

125 letnica K. J. Erbenja. Danes poteka stoletje in četrt, kar se je v Milietinu na Češkem rodil znameniti pesnik in zbrateli narodnega blaga Karel Janáček Erben. Njegovo originalno delo obsega med drugim l. 1853. prvič izšlo pesniško zbirko »Kytice« z povesti narodnične, ki je imela ogromen uspeh in veliki vpliv na češko poezijo v dobi narodnega preporoda. V tej zbirki so številne legende, balade in druge pripovedke pesmi, ki jih je inspirirala narodna epika (ponekod tudi jugoslovenska). Nekateri so daleč poznejši skladateljem hvaleno »snov za velika simfonična dela.« Kytice je postala vzor narodnega češkega pesništva, njen vpliv lahko zasledujemo celo do konca 19. stoletja in še dalje. Poleg te izvirne zbirke je izdal K. J. Erben več knjig narodnih pesmi in povesti ne le čeških, marveč tudi pesmi ostalih slovanskih narodov. Umrl je l. 1870. Njegovo delo je še vedno

predmet proučevanja in raziskovanja; tako je še nedavno izšla obsežna znanstvena monografija o Erbenu iz peresa docenta dr. A. Grunda. Slovenski izbor Erbenovih pesmi pripravlja urednik dr. Tine Debeljak, ki predava o Erbenu na razstavi češkoslov. knjige v nedeljo, 8. t. m. ob 11. dopoldne.

Za novega ravnatelja krakovega instituta »Studium slowianskie« je bil imenovan naš ugledni rojak, univ. prof. dr. Vojeslav Molé.

Predavanje Bratka Krefta na razstavi češkoslovske knjige. V četrtki zvečer je v dvorani Trgovskega doma predaval režiser in pisatelj Bratko Kreft o sodobnem češkem gledališču. Predavanje je otvoril predsednik J. H. Egon Starý in ugovoril krasno zanimanje za razstavo čel. povojne knjige in za obisk predavanj. Nato se je urednik B. Borko v dvajsetminutnem govoru spominjal stoletnice smrti pesnika K. H. Máche, ki je potekla tega dne. Režiser Kreft je zalem v lepo zasnovanem govoru orisal na kratko razvoj češkega gledališča v preteklosti, označil najbolj znane sodobne češke dramatik in se obširneje pomudil pri štirih reprezentativnih prških gledališčih: Narodnem s Stanovskim, Vinohradskem s Komornim, Osvobodjenem (Voskovec, Verich) in Gledališču 37 (E. F. Burian). Posebno podrobno je razpravljal o zadnjih dveh gledališčih, zlasti o Burianovem, ki je evrop-

ska znamenitost in posebnost ter avantgardno za vso sodobno gledališko umetnost. E. F. Burian je najgenialnejši sodobni češki režiser. Režiser Kreft je strnil svoja zanimiva izvajanja v sklep, da ima gledališka Praga dandanes (če izvzamemo Ruše) vodilno mesto na naši celine in je zato naša kulturna dolžnost, da se intenzivneje zanimamo za njeno delo in uspehe. Občinstvo je nagradilo predavatelja z dolgočrajnim odobravanjem.

Deszö Kostolányi, eden izmed vodilnih madžarskih pisateljev, je umrl v Budimpešti star 51 let. Pripadal je reviji »Nyugat« (Zapad) in njenemu progresivnemu krogu, zato ga v službenih krogih niso dovolj upoštevali. Pisal je pesmi in romane, ki so jih mnogje prevajali v tuje jezike.

Dr. Jan Bor, umetniški vodja praškega Vinohradskega gledališča, je po več ko 10 letnem uspešnem delovanju v tem gledališču demisijsiral in tako povzročil resno notranjo krizo reprezentativnega mestnega gledališča v Pragi.

V pričakovanju Nobelove nagrade za literaturo. Med letošnjimi kandidati za Nobelovo literarno nagrado se zlasti omenjajo Francozi Paul Valéry, Georges Duhamel, Paul Claudel in Jules Romains, iz angleške literature navajajo Eugena O'Neillja, Aldousa Huxleya in druge, iz nemške pa Franza Werfja za njegov znani roman iz življenja Armencev (Musa-Dagh).

Sokol

Sokol I Ljubljana — Tabor bo imel v soboto 14. t. m. ob pol 9. zvečer v dvorani na Taboru telovadno akademijo članstva in naraščaj s pestrim sporedom, ki bo obsegal 15 točk. Sodelovalo bo tudi društveni veliki orkester. Na to prireditel opozarjamo ljubljansko sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo z vabilom, da si nabavi vstopnice, ki se dobijo ob ponedeljku dalje od 17. do 20. ure v društveni pisarni.

Šišenski javnosti in mladini. Prosvetni odsek Sokola bo tudi v novi sezoni prireditel za mladino serijo pravilnih ur in lutkovnih predstav, ki bodo ob nedeljah ob 9.15. Pravilne ure bodo ilustrirane z diapozitivnimi slikami. V nedeljo dne 8. t. m. bo ob 9.15 otvoritvena pravilnična ura. Brat Puhar Polde bo pripovedoval ob izločanju predvajanju slik zgodbo »Sambo in Joku«. Pred zgodbo bodo prikazane najnovejše novosti »Tip-top« in »Miki« »Staviva«. Vabimo šišensko mladino, da se omenjenih pravilnih ur udeleži v čim večjem številu.

Sokolski oder na Viču. Marljivi sokolski gledališki oder na Viču je otvoril svojo letošnjo dramsko sezono v nedeljo 1. t. m. z učinkovito Halbejevo dramo »Reka« v režiji br. Janeza Grdine. Obisk otvoritvene predstave ni povsem zadovoljil, občinstvo pa je bilo s predstavo izredno zadovoljno. Drama je tekla gladko, kar je zasluga pozrtvovalnega režiserja br. Grdine in vseh igralcev, ki so se zelo potrudili in dokazali, da se z največjo ljubeznijo oklepajo dramske umetnosti. Scenarija in razsvetljava sta bili prav dobri, prav tako tudi oprema na odru. Rediteljstvu pa bi priporočali, da bolj pazi na red v dvorani in da bo vladala med dejanji popolna tišina.

Novice iz domovine teharskih plemičev

Celje, 6. novembra.

Javna električna razsvetljava je bila zadnji dan prejšnjega ali gnetnega teharskega občinskega odbora, ki mu je predsedoval g. Josko Cajhen. Posebno sta se potrudila za električno luč na vasi gg. Rednak in Pocajt. Škoda je samo, da ne sveti elektrika od mraka do svitanja, marveč le do dveh ponoči. — Na parcelirani Ledini je postavil Westnov uslužbenec Maks Gorišč, teharski domačin, enonadstropno vilo, v Cretu pa je v kratkem zraslo kar 5 novih zgradb, med njimi lična vila iz Stor na Vransko po službeni potrebi premeščene orožniškega komandirja g. Kocijana. V kakih 10 letih bo od Celja do Teharja nepretrgana vrsta hiš. Tudi g. Jošt gradi čedno hišo. Teharska Ledina, nekdanja plemiško gmajna, kjer so celjski grofje plemenitili Teharčane, je razparcelirana v gradbene svrhe. Kvadrantni meter stane 30 do 50 Din. Doslej so bili kupci samo sosedje, ker je cena tujcem le precej visoka.

Regulacija banovinske ceste s Teharja proti Storam napreduje zelo počasi. V treh letih so jo razširili le dober km; samo pol ducata brezposelnih ima tu slučajnosti za služek. — Teharska graščina g. J. Majdiča bo v tem letu dokončno zgrajena v slogu srednjega veka. Znotraj je moderno urejena, a starinski opremljena. — O regulaciji Voglajne se ne govori nič. Najbrže bo z njo kakor s teharskim vodovodom, ki ga

snujejo že 60 let. Škoda, da ni več Jožeta Pečnaka, »puščavnik izpod Sy. Ange«, kakor se je v celjski »Domovini« podpisoval. Bil je energičen mož in vnet za napredek.

Na teharski šoli sta bili nameščeni učiteljici Sušova in Bregantova, v Dramlje pa je premeščena učiteljica ga. Kodela-Salmičeva. Teharčanom je zelo žal za njo. Bila je delavna v šoli in pri Sokolu, iz Stor je premeščena v Prevorje vnet sokolski delavec učitelj Perko. Na Prevorju bodo sami moški učitelji, v Storah pa razen upravitelja same učiteljice. Zdaj imajo v Storah celo več učiteljev kakor razredov. — Javorniški delavci bi imeli radi svojo knjižnico z lepo slovensko knjigo. Stara delavska knjižnica iz dobe pred vojno spi; saj je imela samo nemške knjige. Svojsas ko akademiki vodili potovalne knjižnice; kaj pa danes? — Teharska občina ima v Cretu nam banovinsko cesto pri Pišku svoj gozd. Tam je tudi star kamnolom, kjer so teharski plemiči lomili kamen — lapon za svojo cerkev sv. Stefana in svoje hiše. Ta gozd je občina razparcelirala in ponudila v nakup kot stavbišče. Mnogo ljudi je prišlo poneti do zemljišč, saj so plačali za kvadrantni meter samo po 2 do 3 Din in to dober km od Celja. Nekaj cenenih parcel še čakajo kupca.

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 7. oktobra: Kvadratura kroga. Izven.

OPERA

Sobota, 7. novembra: Botra Smrt. Premier-ski abonma.

Nedelja, 8. ob 15. Dvojno knjigovodstvo. Izven. Znižane cene. Ob 20: Mala Florana. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 9. novembra: Zaprt.

Premiera pravilne opere »Botra Smrt«, katere komponist je Čeh profesor Rudolf Karel, se ob vršila v soboto za premierski abonma. Libreto za opero je napisal znani češki pisatelj Lom po narodni pripovedki. Komponist se je skušal v muzikalnem oziru približati pravilnemu slogu. G. Karel je poslednji učenec komponista Dvořaka ter je znan kot komponist najrazličnejših muzikalnih skladb, komorne glasbe in simfonij. Razen »Botre Smrti« je komponiral pred leti dve operi in sicer: dvodeljanko »Hela« in »Elzino srce«, ki je bila izvajana v Pragi, Bratislavi in Brnu z lepim uspehom. Opero »Botra Smrt« so izvajali kot krstno predstavo z velikim uspehom v Brnu. V Pragi je doživela 17 reprij; izvajajo jo domala vsa češka gledališča. Komponist bo posebno prisostvoval premieri, ki obeta postati v vsakem oziru izredno zanimiv dogodek. Opero je režiral prof. Šest. Dirigira ravnatelj Polič. Inscentor: inž. Franz.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

CENE MALIM OGLASOM

Po 60 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo orli, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisni in ženski se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre se prilagajate znak! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znakih**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak „Jutra“, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega

pomočnika mladega, dobrega delavca, sprejemem. Nikola Kojč, Kodeljevo, Zadruga ul. 18. 2637-1

Pekovski pomočnik

(raznolice), dobi stalno službo 15. novembra. Ponudbe na naslov: Sisa J. 2634-1

Mesarskega

pomočnika vajenice, prostega, dobrega sprejemem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2634-1

Potniki

Zastopnike sprejememo na Ljubljano in ostale kraje za sklopite dobrih odločitev zavarovanj. — Pomembno na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zaslužke«. 2639-5

Zastopnike

provinjske za celotno in delno, brez posebnih pogojev, pripravljeni zaslužke. Pomembno na ogl. odd. Jutra pod šifro »V vseh mestih dravice«. 2633-5

Petošolec

1888 instrukcije za 1.—3. razred srednjih šol. Pomembno na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zaslužke«. 2633-4

Dva revna

akademika eden absolutno realno, druge realne glavnice, dober instruktor, z dolgoletno prakso in doživljenjskim znanjem instrumenta vse predmete tudi za hrano in stanovanje. Pomembno na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in potrpežljiva«. 2632-4

Pridelki

Orehova jedra lepa, kupim večjo količino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2634-33

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

59

Nu, sladoleđa je bilo res veliko! In za nameček je tičal v vsakem res slasten piškotek! To je bilo za gospoda Kozamurnika nekaj nenavadnega, zakaj v Volarijih ni bilo slaščičarne; da bi bil pa na cesti pri Turku lizal sladoleđ, se mu je zdelo pod častjo.

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek 17 Din.

Toplo zimsko perilo

negativno, platineno, domače šivilje — dobite po nizki ceni pri trdki P. M. SCHMITT Pred »Kofijo 2, Ljubljana, Lingerjeva 4. 273-6

Pirotka preproga

antena, 3½ x 2¼, jako lepa, visoka omara Bidermajer in ura, rezljana empir, napredaj, Golob, Galileusovo nabrežje 29. 2638-6

Gospodinja!

Izposojamo šivalne stroje, gramofone in kolese. Promete, (nasproti križanske cerkve). 2632-6

Sadje

Jabolka prvovrstna, obrana, po povzetju od 15 kg naprej razpošilja Zehnler Henrik, Ljubljana, Korosko. 2639-24

Živali

Svilni pinč bel, kodrast, majhen, sliči na ime »Lump«, znanka 684 Ljubljana, se je zatekel ali je bil odveden. Posoben znak: šepa na zadnjem levem nogu. Pred odkupom se opozarja, prosim: da se za oddajo ali obvesti: Pionkvar, železnika kolonija ob Tyrsevi cesti (St. dion). 2638-27

Stroji

»Singer«, »Pfaff« šivalni stroji vseh vrst, ki odgovarjajo popolnoma novim in kolosa poceni na prodaj pri »PROMET« (nasproti križanske cerkve). 2632-29

Šivalni stroj

pogodljive, znamke »Pfaff«, šiva naprej in nazaj napredaj za ceno 2.500 Din. — Novi trg 4, prtiličje. 2633-29

Šivalni stroj

znamke »Singer«, malo rabljen, poceni napredaj, Nova trgovina, Tyrseva 36. 2634-30

Dieselmotor

cca 80—100 HP, štirilakten, kupim. Nastran. Radomlje. 26329-29

Kupim

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek 17 Din.

Vinske kletne lege

in mehko spalnico z modroč, malo rabljeno, kupi Zajc, Poljanska c. 73. 26338-7

Kuhinjsko omaro

z mizo, kupim, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod znakom »Omara«. 2634-17

Kapital

Hranilne vloge kupite ali prodaste najbolje potem moje pisarne Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. 2636-16

Hranilne vloge

vseh vrst kupite po najvišji ceni takoj v gotovini Al. Planinšek Ljubljana, Beethovnova u. 14/1. Telefon 35-10. 2634-16

Vloge Ljubljanske

kreditne banke vsako vrsto kupim takoj Plačam najbolje. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Drava«. 2631-16

Barbeno kom. zavod

Maribor Aleksandrova št. 27, prodaja HRANILNI VLOG vseh letanih zavodov za odgovor Din 3 enaki 2634-16

Družabnika

ječem za manufakturno trgovino v sredini mesta, na zelo prometni točki, redi razširjenosti obrata. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Manufakturna«. 26356-16

V najem

Za 2500 Din mesečno dom zaradi selitve v najem 2 hiš z gospodarskimi poslopi, vrtom in travniškom, gostilno in žago z vsem inventarjem. Sotič, Kokra 10. 26336-17

Lokali

Majhen lokal primeren tudi za pisarno, oddam, Poizve se: Sv. Petra c. 34. 26343-18

Posest

Posestvo oddajeno 15 minut od Sotice, ob glavni cesti, napredaj. — Posestvo sestoji iz hiše, gospodarskega poslopija in 30 jehov rodovitne zemlje. Cena po dogovoru. Franc Pavčič, Gotina, p. Grosuplje. 26372-20

Prodaj veliko hišo

z velikimi trgovskimi prostori, pripravno za vsak obrat, ob Tyrsevi cesti v Ljubljani, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26381-20

Učinkuje z bliskovito naglico v 3 dneh snežno beli zobje s penečo se pasto

BOTOT

Stanovanje

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

lepo, parketirano, vrt, oddam za 600 Din, Skrabčeva 25. 26340-31

Dvosob. stanovanje

z vsemi pritlikinami, oddam mirni strani. Rožna dolina, Cesta VII. 5a. 26346-31

Stanovanje 4 sob

ob centru, poceni oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26340-31

Dvosob. stanovanje

oddam za 1. december za Din 450 mesečno, Alajdova cesta 6 (Ljubljana VII). 26337-31

Dvosob. stanovanje

oddam za 1. december, Langusova ulica št. 3, levo. 26385-31

3 dvosobna stanovanja

parket, nova vila, oddam za 550 Din, 500 Din in 550 Din. Starostova 36, Trnovo. 26373-31

Dvosob. stanovanje

komfortno, s kopalnico, takoj oddam, Poizve se Fugnerjeva ulica 12/1. 26373-31

Večje stanovanje

v Cerkovnem gradu, v I. nadstropju, oddam 1. februarja 1937. Poizve se v pisarni pivovarne Union. 26374-31

Stanovanje

1- ali 2-sobno, oddam, Zvezna 23, prtiličje, Zelenajama. 26331-31

3 stanovanja

dvosobno, trisobno in štirisobno, ugodno oddam. Informacije: Sturm, Stari trg 28/III. 26333-31

Trisobno stanovanje

s kopalnico, oddam za februarjski termin v Ljubljani, Aleksandrova c. 10. — Poizve se pri hišniku istotam. 26333-31

Enosob. stanovanje

z vsemi pritlikinami, oddam mirni strani. Rožna dolina, Cesta VII. 5a. 26346-31

3-sobno stanovanje

lepo, oddam v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26345-31

Štirisobno stanovanje

solčno, 1. februarja na razpolago. — Informacije Bleiweisova 20/1, levo od 13.—16. ure. 26333-31

Sobo odda

Beseda 1 Din, davka 3 Din za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam boljšemu, solidnemu gospodu. Strelška ul. 22/1. 26373-31

Opremljeno sobo

čisto, s posebnim vzhodom, poceni oddam. Staničeva ulica 8, Bežigrad. 26378-31

Separirano sobo

za Bežigradom, oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26348-31

INSERIRAJ V „JUTRU“

Iz življenja na deželi Iz Ptoja

j— Češki nadaljevalni tečaj. Ptuska Jugoslovensko-češkoslovaška liga privedi tudi letos tečaj za pouk češčine. Letos bo ta tečaj nadaljevalni in dostopen takim bivšim posetnikom pouka češčine, ki imajo o češkem jeziku vsaj že osnovne pojme. Prvi sestanek v svrhu razgovora in določitve dni in ur za tečaj bo v ponedeljek 9. t. m. ob 19. uri v III. b-razredu realne gimnazije. Pouk bo brezplačen!

j— Tujski promet v Ptuj. V času od 1. aprila do 31. oktobra je bilo v Ptuj 1539 oseb s 7640 nočninami. Od teh je bilo 566 inozemcev, in sicer iz Avstrije, Bolgarske, Češkoslovaške, Anglije, Francije, Holandije, Italije, Madžarske, Nemčije, Švice, Rumunije in Amerike. V preteklem letu je obiskalo Ptuj 1448 oseb s 6516 nočninami. Prihajanje tujcev v Ptuj in njegovo neposredno okolico je v primeri s preteklim letom naraslo zaradi propagande in izboljšanja odnosov s sosednjimi državami. Nastanitvena kapaciteta znaša 38 sob z 71 posteljami (hoteli). Večina inozemcev pa je prenočevala pri sorodnikih in znanih.

j— Jadranski dan proslavi krajevni odbor JS skupno s PJS drž. realne gimnazije drevi ob 20. v zgornjih prostorih Narodnega dana. Narodno zavedno občinstvo naj se te proslave polnoštevilno udeleži. Vstopnine ni!

* POLJČANE. Rdeči križ namerava pred božičem obdarovati z obutvijo in obleko najsiromašnejšo šolsko dečo. Skupno z učitelstvom je že nekaj tednov na delu, da bo mogel čim več ubožnih šolarčkov vsaj za silo obuti in obleči. V ta namen je priredil tudi nabiralno akcijo. Pridni polmladkarji so v spremstvu svojih učiteljev prosili po vasi od hiše do hiše za siromašne součence. Vsem darovalcem najlepša hvala.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 20. ter jutri ob 15.15 in 20. veselo komedijo »Borba z zmajem«. Za dodatek: nov Paramountov zvočni tednik in domač kulturni film.

Radio

Nedelja, 8. novembra

Ljubljana 8: Težavdaba (vodi g. profesor Marjan Dobovšek). — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 8.45: Verski govor (g. prior Valerian Učak). — 9: Cas, poročila. spored. — 9.15: Vesele solistične točke (plošče). — 10: Koncert radijskega orkestra. — 11.20: Otroci pojo (plošče). — 12: Pesmi iz opere »Vesela vdova« (plošče). — 12.15: Kmečki trio (gg. Janko Gregorc, Stanko Avgust, Nachförg Franc). — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Kar imamo, to vam damo. (plošče po željah). Oddaja je prekinjena od 14. do 16. ure. — 16: Kmetijska ura: Prezimanje cvetličnih gonoljev (g. Jože Kregar). — 16.20: Nastop irboveljskih slavkov. — 17.20: Kmet. ura: Predhodniki današnjih zadrug (dr. Bašaj). — 17.40: Koncert radijskega orkestra. — 19: Cas, vreme, poročila. spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: prenos iz Niša. — 19.50: Slovenska ura: a) p. H. Sattner: Soči — uvertura (g. prof. Marjan Lipovšek) in dva solospesa. (Tone Petrovič) b) Po Soški dolini (g. prof. Adolf Ivančič). — 20.30: Zmeđa v studiu. Zmešana zvočna igra iz USA. Napisal in s songi opremil Niko Kuret. Sodelujejo člani rad. igr. družine, vodstvo: I. P. I. — 22: Cas, vreme, poročila. spored. — 22.15: Operetna glasba (radijski orkester).

Beograd 17: Prenos iz Niša. — 19.30: Zvočne slike. — 20: Prenos koncertnega večera iz Niša. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 18: Iz Beograda. — 20: Tamburaški zbor. — 21: Klavir. — 21.30: Lahka godba in ples. — Praga 19.30: Vojaška godba, zbor in solisti. — 22.35: Ples. — Varšava 19.20: Plošče. — 21: Pester večer. — 21.30: Klavirske skladbe. — 22: Bolgarski glasba. — Dunaj 11.45: Orkestralen koncert. — 12.55: Lahka godba. — 15.40: Komorne skladbe. — 17.20: Glasbeno potovanje po Evropi. — 19.10: Dunajska glasba. — 19.35: Zvočni film. — 21.05: Zabaven program. — 22.30: Komorni koncert. — 23.40: Plesni orkester. — Berlin 18.20: Klavirski koncert. — 20: Operetni večer. — 22.45: Prenos iz Münchna. — München 18: Zvočna igra. — 20: Večer lepih melodij. — 22.45: Melodije za lahko noč. — Stuttgart 18: Slovenska komorna glasba. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 22.45: Prenos iz Münchna.

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Dotrpel je po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere naš ljubljani atek, stari oče, svak in stric, gospod

Dražil Ivan

magistratni pisarniški ravnatelj v pokoju, meščan ljubljanski itd., častni predsednik pevskega društva „Slavec“, odlikovan z redom sv. Save IV. stop.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 8. novembra 1936., ob 3. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1936.

Zalujoči otroci: SLAVA, DRAGI, SREČKO, ZDENKA, BRANKO in ostalo sorodstvo.

Po volji Vsemogočnega nas je naš dobri soprog, oče, stari oče, gospod

NIKOLAJ KOČEVAR

posestnik in kolar, načelnik obrtne zadruge, podpredsednik Elektrarne, odbornik hmelnjarne i. t. d.

v 63. letu starosti v četrtek, dne 5. novembra 1936, ob 21.30, previden z zakramenti sv. vere za vedno zapustil.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v soboto, dne 7. novembra ob 16. uri iz hiše žalosti, na pokopališče k Sv. Kancijanu v Zalcu. Sveta maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 9. novembra 1936, ob 6. uri zjutraj v cerkvi sv. Nikolaja.

ZALEC, dne 6. novembra 1936.

Neutolažljivi: KATARINA, soproga; MARIJA por. JEZOVIK in ANGELA, hčerki; KARL, FRANC, sinova; FRANC in FRANCI JEZOVIK, zet in vnuk.

PUH — PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

ELEKTRARNA ZALEC d. z o. z. in HMELJARNA ZALEC reg. zadr. z o. z. javljata tužno vest, da je preminul njun dolgoletni podpredsednik in član načelstva, gospod

NIKOLAJ KOČEVAR

Pogreb zaslužnega sodelavca se bo vršil v soboto 7. novembra ob 16. uri na pokopališče Sv. Kancijana v Zalcu.

Pokojnega družbenega in zadržnega sodelavca za procvit obeh zavodov bomo ohranili v častnem in trajnem spominu! Slava mu!

ZALEC, dne 6. novembra 1936.

Načelstvi.